

Освітнянське СЛОВО

№ 43-44
28 грудня
2012 року

slovo@ippo.if.ua

Видання головного управління освіти і науки Івано-Франківської облдержадміністрації, Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та Івано-Франківського обласного комітету профспілки працівників освіти і науки України

ОЙ, РАДУЙСЯ, ЗЕМЛЕ,

СИН БОЖИЙ НАРОДИВСЯ...

Ніч перед Різдвом... Багато століть тому назад у небесах спалахнула Вифлеємська зоря, що віщувала прихід у світ Любові, Чистоти, Віри й Надії. Багато століть пройшло, але щороку відблиск цієї Зірки запалює в будинках різдвяні свічі, пробуджуючи в наших серцях Віру в Добро та Любов. А вранці прозорий дзвін оголосить про народження Христа, і в чистому голосі молитви, що летить угору, буде та ж сама Віра в Добро й Любов...

Свята різдвяного циклу розпочинаються ще 2 січня, у **день Гната**. Дівчата ретельно прибирали оселю та готували різноманітне святкове спорядження – павучків, їжачків, дідуха. До 4 січня, **дня Анастасії**, оселя повинна бути святково прибрана. Саме в цей день заготовляють сировину для приготування майбутньої святкової вечери. Нерідко на Анастасії кололи свиню, тобто проводили “свіжину”. І, нарешті, – кульмінація свята – **святвечір**, або ж **Багата кутя** (6 січня).

У цей день люди намагаються не їсти до сходу першої зірки. Потім починається святкова вечора. На стіл ставлять 12 пісних страв. Першою куштують кутю. Потім їдять усе інше, запиваючи

Марії. Уже в перших віках християнства виникла традиція після великого празника святкувати пам'ять про тих осіб, що виконували головну роль у житті Христа.

У події Різдва Христового на першому місці – Діва Марія, тому Церква в наступний день після Різдва святкує її пам'ять, щоб подякувати за народження Ісуса і віддати їй належну славу. У цей день вшановують матерів та жінок, і, щоб не нудьгували, дозволяється колядувати.

13 січня – Меланки, щедра кутя. Зранку починали готувати другу обрядову кутю – щедру. На відміну від багатої, її можна було заправляти скороминою. Кутю також ставили на покуть, дотримуючись попередніх обрядів.

Шановні освітяни!

**Щиро вітаємо Вас з Новим роком і Різдвом Христовим!
Нехай прийдешнє буде багатим на щастя, принесе віру у свої можливості,
стане добрим початком для вагомих здобутків.**

Свято Різдва Христового нагадує про основний сенс та призначення людського буття – жити за Законом Божим, творити добро. Нехай Різдвяна Свіча, запалена у величній празник, як символ незгасної зорі народження Ісуса, зігріє Вас родинним теплом, сповнить душі радістю знаменної події.

Бажаємо, щоб веселий передзвін Нового року та Різдва Христового завітав у Ваші домівки з бадьорим настроєм, дзвінкою колядою.

**Щастя Вам, радості, благополуччя, здоров'я, щедрих трудових здобутків.
Нехай Господь благословить Вас і Ваші родини всіма ласками!**

Христос народився! Славимо Його!

Начальник головного
управління освіти і науки
облдержадміністрації
Зінаїда БОЛЮК

Ректор обласного
інституту післядипломної
педагогічної освіти
Роман ЗУБ'ЯК

Голова обкому
профспілки працівників
освіти і науки України
Мирослав ГАБОРАК

ря. На стіл ставлять 12 пісних страв. Першою куштують кутю. Потім їдять усе інше, запиваючи узваром. За традицією, кожен член родини повинен бути вдома, причому не можна спізнюватись до святкового столу, бо будеш весь рік блукати. Під час вечері не можна виходити з-за столу та голосно розмовляти.

7 січня – Різдво – одне з найбільших релігійних свят. З ним пов'язують народження Ісуса Христа. Як стверджує християнське вчення, діва Марія, прийшовши до Вифлеєма, народила сина і сповила в яслах.

З початком Різдва вже можна було вживати скоромину. Власне до цього свята в кожному господарстві кололи свиней, щоб наготувати різноманітних м'ясних страв. По полудню старші люди збиралися в гурти, а молодь починала колядувати. Найбільше серед колядників зустрічаються діти, і це зрозуміло. Колядувати й заходити першими до оселі господаря в день Різдва можна лише хлопцям, які, згідно із звичаєм, несуть у домівку мир та спокій.

8 січня – Собор Пресвятої Богородиці, свято Богоматері

заправляти скороминою. Кутю також ставили на покуть, дотримуючись попередніх обрядів. Пекли млинці із салом, готували пироги, вареники.

Звечора і до півночі оселі обходили щедрувальники. Дівчата гадали.

14 січня – Новий (старий) рік, Василія, який вважається покровителем землеробства.

17 січня – Богоявлення, або бабин вечір. Краплять хати свяченою водою.

18 січня – Голодна кутя, голодний святвечір. Готують третю й останню кутю свят. Називається вона Голодною тому, що з цієї пори і до наступного дня, доки не освятять воду в річці, люди не їли. Власне це був останній день колядок.

19 січня – Водохреща, Йордан. Це третє і завершальне велике свято. З ним пов'язують хрещення на Йордані Христа. Відтак у всіх селах, де були церкви, святити воду. Віддавна в народі посвячену на Водохреще воду вважали своєрідним спасінням від багатьох недуг.

За матеріалами Інтернету

ІЗ КНИГОЮ – ДО ПЕРЕМОГИ

Матеріал рубрики "Обдаровані діти" знайомить нас із справжніми друзями книг – переможцями конкурсу "Найкращий відгук на сучасну дитячу прозу"

3

ПРАВА ДІТЕЙ

У статті "Загально-освітні школи-інтернати: міфи і реальність" автори переконують в тому, що інтернатні заклади є необхідними для дітей так званих вразливих категорій

4-5

ГОТУЄМОСЯ ЗАВЧАСНО

Як зустріти 2013-й, рік Змії, з добрим настроєм, як перетілитись в інший образ, що зможе принести вдачу – читайте в передсвяткових порадах

8

Конкурси

16 грудня ц. р. в навчальному корпусі Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти відбувся III (обласний) етап III Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Його започатковано у вересні 2010 року на виконання Указу Президента України «Про Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка».

Цьогоріч у змаганнях взяла участь 140 школярів – переможців II етапу (міського, районного).

дня народження Тараса Шевченка.

Загальнонаціональний (фінальний) етап конкурсу

Марія Мрічко, заступник начальника головного управління освіти і науки облдержадміністрації перед інтелектуальними випробуваннями привітала учнів:

– Конкурс має велике значення для піднесення престижу української мови і літератури серед молодого покоління, а участь у ньому стане хорошим подарунком напередодні свята Миколая.

буде проведений у січні 2013 року за участю представників Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Переможці (учні, які зайняли I, II, III місця) обласного етапу виконуватимуть завдання, підготовлені профільним міністерством.

Традиційно після завершення етапу відбудеться свято-зустріч, на якому переможців IV етапу та їхніх

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ЗМАГАННЯ

Уже 13-й рік поспіль у нашій області проводиться Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика, який є одним із наймасовіших інтелектуальних заходів серед учнівської і студентської молоді. Його організують для утвердження статусу української мови як державної, піднесення її престижу, виховання в молодого покоління українців поваги до мови свого народу.

23 грудня ц. р. 170 хлопців і дівчат – учасників III (обласного) етапу Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика привітали: Наталія Пігач, головний спеціаліст головного управління освіти і науки обласної державної адміністрації; Ірина Гаврилюк, проректор ОІППО; Наталія Уманців, завідувач лабораторії суспільно-гуманітарних дисциплін ОІППО, голова журі.

Даний захід започаткований відомим меценатом і українським патріотом Петром Яциком. Організаторами конкурсу є Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України та Ліга українських меценатів.

Традиційно в області проводять свято-зустріч із переможцями III етапу конкурсу. Їм вручать дипломи Ліги меценатів, а з ініціативи головного управління освіти і науки учні-переможці та вчителі, котрі їх підготували, отримують цінні подарунки.

Загальнонаціональний етап конкурсу відбудеться 26 січня 2013 року, у якому виступлять 27 школярів Прикарпаття. А за результатами обласного етапу змагань вони посіли такі переможні сходинки:

11 клас

I місце – Тетяна Русінкевич, учениця обласного ліцею-інтернату для обдарованих дітей із сільської місцевості Івано-Франківської обласної ради

II місце – Мар'яна Вовк, учениця Долинської спеціалізованої загальноосвітньої школи І–III ст. № 2

II місце – Тетяна Струць, учениця Рожнівського НВК «Гуцульщина» Косівської районної ради

III місце – Ірина Сподар, учениця Долинської гімназії № 1 Долинської районної ради

9 клас

I місце – Марта Павлів, учениця Пійлівської загальноосвітньої школи І–III ст. Калуської районної ради

II місце – Ірина Пігель, учениця Української гімназії № 1 Івано-Франківської міської ради

III місце – Ірина Гарасим'юк, учениця обласного ліцею-інтернату для обдарованих дітей із сільської місцевості Івано-Франківської обласної ради

8 клас

I місце – Мар'яна Пронь, учениця Старобогородчанської загальноосвітньої школи І–III ст. Богородчанської районної ради

II місце – Леся Дунець, учениця Вигодської загальноосвітньої школи І–III ст. Долинської районної ради

III місце – Ксенія Бундзяк, учениця Коломийської загальноосвітньої школи І–III ст. № 2 Коломийської міської ради

7 клас

I місце – Валентина Луцька, учениця Боднарівської загальноосвітньої школи І–III ст. Калуської районної ради

II місце – Вікторія Комарин, учениця

II місце – Лідія Палій, учениця Гвіздецької загальноосвітньої школи І–III ст. Коломийської районної ради

III місце – Юлія Васьків, учениця Рогатинської загальноосвітньої школи І–III ст. № 2 Рогатинської районної ради

5 клас

I місце – Христина Мицак, учениця Коломийської загальноосвітньої школи І–III ст. № 2 Коломийської міської ради

II місце – Христина Доцяк, учениця Іванківської загальноосвітньої школи І–III ст. Богородчанської районної ради

III місце – Наталія Маслюк, учениця Кропивницької загальноосвітньої школи І–III ст. Калуської районної ради

4 клас

I місце – Маргарита Літтих, учениця Рогатинської загальноосвітньої школи І–III ст. № 2 Рогатинської районної ради

II місце – Ірина Филипченко, учениця Загвіздянської загальноосвітньої школи І–III ст. Тисменицької районної ради

III місце – Катерина Лаврук, учениця Тлумацької загальноосвітньої школи І–III ст. Тлумацької районної ради

3 клас

I місце – Андрій Лисенчук, учень Гри-

льовому стане хорощим подарунком напередодні свята Миколая.

Захід проводився з метою заохочення учнів та студентів до вивчення рідної мови, підвищення рівня загальної мовної культури і в рамках підготовки до відзначення 2014 року 200-ліття від

шального етапу відбудеться свято-зустріч, на якому переможців IV етапу та їхніх учителів головне управління освіти і науки спільно з Івано-Франківським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти нагородять дипломами, грамотами та цінними подарунками.

Олімпіада

ЩОБ ВИХОВАТИ ДУХОВНО

Як виховати в дітей любов до Біблії та навчити їх жити за Законами християнської моралі? На з'ясування поставленого питання була спрямована обласна учнівська олімпіада "Як ти знаєш Біблію?", що відбулася вперше. Цей захід, а також конкурс учнівських творів на морально-етичну тематику "Бог – Україна – Родина і я" передбачено регіональною цільовою програмою "Духовне життя" на 2012–2015 роки.

Організатори олімпіади та конкурсу ставили за мету підвищити інтерес школярів до Біблії, виховати духовно багату, національно свідому особистість, залучити школярів до вивчення християнської етики та інформувати педагогічну громадськість і батьків про предмети духовно-морального спрямування.

Кожен етап олімпіади включав письмовий тест на знання Святого писання та презентацію проектів духовно-моральної тематики. Серед учасників були представники з 19 районів, з них 122 учні – 5–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів області.

У конкурсі творів на морально-етичну тематику виступив 31 учень 10–11 класів Прикарпаття.

Слід зазначити, що до творчих випробувань школярі поставилися схвально і виявили щире зацікавлення та високу активність.

Галина ІЛЬНИЦЬКА

II місце – Мар'яна Вовк, учениця Долинської спеціалізованої загальноосвітньої школи I–III ст. № 6 Долинської районної ради

III місце – Тетяна Команицька, учениця Калуської гімназії Калуської міської ради

10 клас

I місце – Христина Іваницька, учениця Калуської спеціалізованої загальноосвітньої школи I–III ст. № 2 Калуської міської ради

I–III ст. Калуської районної ради

II місце – Вікторія Комарин, учениця Лисецької загальноосвітньої школи I–III ст. Тисменицької районної ради

III місце – Марія Слободян, учениця Олешанської загальноосвітньої школи I–III ст. Тлумацької районної ради

6 клас

I місце – Світлана Кліщ, учениця Бурштинської загальноосвітньої школи I–III ст. № 3 Галицької районної ради

I–III ст. Тлумацької районної ради

3 клас

I місце – Андрій Лисенчук, учень Гринівецької загальноосвітньої школи I–III ст. Тлумацької районної ради

II місце – Роксолана Гриців, учениця Калуської загальноосвітньої школи I–III ст. № 11 Калуської міської ради

III місце – Ольга Лопачук, учениця Брошнів-Осадської загальноосвітньої школи I–III ст. Рожнятівської районної ради

Мар'яна УЛЯШКЕВИЧ

Увага: експеримент

ОСВІТНІЙ ОКРУГ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Наша область є учасницею експериментальних досліджень із цікавої теми – організаційно-педагогічні умови функціонування освітнього округу в сільській місцевості. Тут розгорнуто дослідницьку роботу на базі визначених загальноосвітніх навчальних закладів Богородчанського, Городенківського, Долинського, Калуського, Коломийського, Косівського, Снятинського, Тлумацького районів. Їм надано статус експериментальних майданчиків.

У ході аналітико-констатувального етапу увага зосереджувалася на вивченні й аналізі наукових джерел та педагогічного досвіду з проблеми дослідження, стану функціонування освітніх округів і тенденцій їхнього розвитку тощо.

Людмила Келембет, старший викладач ОІППО, розробила регіональний науково-методичний проект "Освітній округ", який передбачає систему заходів щодо реалізації цілей та завдань програми досліджень на 2012–2014 роки.

У рамках такої співпраці відбувся обласний семінар. Його провели для директорів районних інформаційно-методичних центрів, завідувачів методичних кабінетів та керівників експериментальних загальноосвітніх навчальних закладів.

Для учасників цікавою стала зустріч із Вірою Мелешко, кандидатом педагогічних наук, доцентом, завідувачем

лабораторії сільської школи Інституту педагогіки сільської школи НАПН України.

Науковець розкрила теоретико-методологічні та організаційно-педагогічні засади експериментальної роботи, ознайомила присутніх із досвідом функціонування освітніх округів Дніпропетровської, Донецької, Хмельницької та інших областей, а також окреслила цілі й завдання експериментальної діяльності на 2013 рік.

Освітяни стали активними учасниками круглого столу й обговорили проблеми функціонування освітніх округів у сільській місцевості Прикарпаття, зокрема:

- демографічну ситуацію і, як наслідок, зменшення кількості учнів;

- організацію допрофільної підготовки й профільного навчання в умовах малокомплектних та однокласних сільських шкіл;
- транспортне сполучення (віддаленість сіл у гірській місцевості);
- систему взаємодії суб'єктів освітнього округу тощо.

Присутні висловили щире вдячність науковому керівнику В. Мелешко за надану можливість

долучитися до експериментальних досліджень, адже така робота сприятиме творчому пошуку щодо модернізації діяльності сільської школи в умовах освітнього округу.

Людмила КЕЛЕМБЕТ,
старший викладач ОІППО

ІЗ КНИГОЮ – ДО ПЕРЕМОГИ

Як допомогти сучасному школяреві пізнавати світ і себе самого в ньому, як розширити життєвий досвід дитини, аби вона почувалася впевненою, яким способом викликати нові враження, зацікавлення внутрішнім “Я”?... 3-поміж іншого книга стане розумним порадиником у багатьох життєвих ситуаціях і для школяра, і для студента, та загалом для кожного з нас.

Над нелегким завданням сьогодні розмірковуємо ми, дорослі, аби наші діти не втратили інтересу до книги. На всеукраїнському рівні цю проблему вирішує Інститут інноваційних технологій Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, на регіональному – головне управління освіти і науки облдержадміністрації, обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. А видавництво “Грані-Т” усвідомлює важливість того, наскільки доброю й водночас відповідальною справою є створювати сучасну книгу, яка змогла б настільки зацікавити юного читача, аби він читав її із захопленням.

Результатом спільних зусиль є щорічний конкурс “Найкращий відгук на сучасну дитячу прозу”, який уже вчетверте об’єднав вихованців 4–5 класів, згуртованих бажанням читати українську книгу. Цей захід популяризує сучасні вітчизняні видання, розвиває читацьку культуру школярів. Також конкурс ставить за мету поповнення фондів шкільних бібліотек новими сучасними виданнями, посилення ролі книги у розвитку юних громадян України.

До нелегких випробувань діти готувались заздалегідь. У цьому їм допомагали вчителі, шкільні бібліотекарі, батьки. Учням було запропоновано перелік книг, які вони із захопленням читали. Особливо популярними стали твори І. Андрусяка “Хто боїться Зайчиків”, “Стефа і її Чакалка. Дівчача повість”, “Кабан дикий – хвіст великий... Друга історія Стефи і Чакалки”. Більше інформації про конкурс можна знайти на сайті видавництва “Грані-Т”.

Рогатинської районної ради – **I; Вадим Мельничук**, учень 5 класу Івано-Франківської школи I–III ст. № 25 Івано-Франківської міської ради – **II; Святослав Сусак**, учень 4 класу Косівської школи I–III ст. № 1 Косівської районної ради – **III місце**.

Окрім цього, за творчий підхід до написання відгуку було відзначено ще шістьох юних читачів.

Цих переможців чекає урочисте нагородження грамотами головного управління освіти і науки облдержадміністрації та цінними подарунками видавництва “Грані-Т”.

Тож нехай однолітки та друзі учасників конкурсу візьмуть їх за взірці, аби наслідувати в прилученні до книги. Нехай згуртованих спільною читацькою ідеєю більшає в наших школах із року в рік.

Дуже хочеться, щоб нас було багато, а конкурс об’єднував книгу – дитину – сім’ю – бібліотеку, щоб цей зв’язок міцнішав і врешті став нерозривним.

Тож познайомимось ближче із дітьми-переможцями та їхніми враженнями від прочитаної книги.

Софія Данюк, учениця 5 класу Волинської школи I–III ст. Калуської районної ради

Юля Мазурик, учениця 4 класу Рогатинської спеціалізованої школи I–III ст. № 1 із поглибленим вивченням іноземної мови Рогатинської районної ради

Цей твір вчить нас цінувати родинні стосунки, любити і поважати своїх близьких, робити добрі справи, з мудрістю долати життєві перешкоди (відгук на твір Івана Андрусяка “Хто боїться Зайчиків”).

Юля – надзвичайно активна та творча дівчинка. Любить багато читати, тому завжди бере участь у різноманітних конкурсах.

Вона любить і шанує своїх батьків та вчителів. Саме завдяки їхній допомозі та підтримці досягла високих результатів у навчанні. Переможець Міжнародного конкурсу знавців рідної мови ім. П. Яценка, Всеукраїнського конкурсу з англійської мови “Білі північні мисливці”.

софом чи щирим другом. Саме таким воно є для цього хлопця. Коло його читацьких інтересів досить широке: художня, наукова, науково-популярна та публіцистична література. Ці невичерпні джерела мудрості формують і збагачують світогляд, світосприйняття та почуття Вадима. Ні телебачення, ні електронні ігри не можуть замінити йому спілкування з книгою.

Грані творчості хлопця розкриваються також через участь у Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді імені Т. Г. Шевченка. Займається хлопчик і у школі танцю “Фієста” та гуртку естрадної музики.

Навчає, підтримує і скеровує В. Мельничука його класний керівник Ольга Белей – досвідчений педагог, керівник методичного об’єднання вчителів української мови та літератури. Можливо, її педагогічне кредо, визначене словами Б. Степанишина “На уроках літератури не повинно бути ні викладачів, ні учнів, ні студентів, ні інспекторів... Хай будуть лише Читачі”, і є стимулом для перемоги Вадима.

Святослав Сусак, учень 4 класу Косівської школи I–III ст. № 1 Косівської районної ради

калка. Дівчача повістина”, “Кабан дикий – хвіст великий... Друга історія Стефи і Чакалки”; Б. Жолдака “Капосні капці”; О. Ільченка “Загадкові світи старої обсерваторії”; Є. Кононенко “Неля, яка ходить по стелі” тощо. Юні читачі надзвичайно зацікавилися книжками із серії “Життя видатних дітей”. До душі припали і твори І. Роздобудько, та найбільше – книга О. Бусенко “Паперовий янгол”.

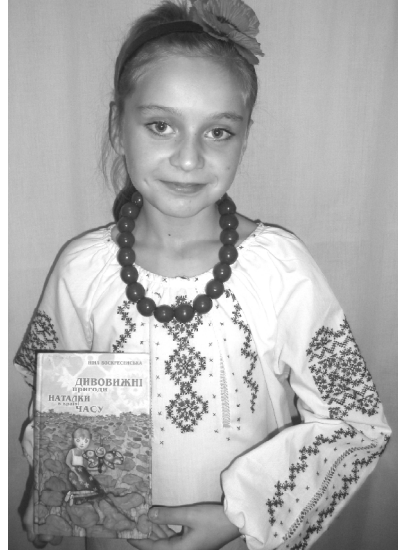
Усі відгуки напрочуд цікаві й неординарні. Діти не тільки прочитали книгу, виклали свої враження, дали аналіз авторського твору, а й відтворили образи через малюнок, паперопластику, аплікацію, вироби з бісеру. Юні читачі продемонстрували особливе значення книги у їхньому житті, її навчальну та виховну роль. Відрадно, що учням надзвичайно припала до душі серія “Життя видатних дітей”. Свідченням цього є те, що автори відгуків прагнуть бути схожими на них.

Цьогоріч у конкурсі взяли участь 5 363 школярі, а в обласному етапі було представлено 32 роботи із 17 районів Прикарпаття.

Визначити переможців конкурсу виявилось не так легко. Адже кожен у відгуку зумів виробити власний творчий підхід до книги, розкрити свій внутрішній світ, пройшовши шляхом прочитаного. Цікавим видалось і їхнє ставлення до книжкових героїв.

Усе жленам журі хотілося показати “найкращих читачів”. Видавництво “Грані-Т” зі свого боку мало відзначити подарунками таких дітей. Як зацікавити їх, подбало головне управління освіти і науки облдержадміністрації.

Отож читацькі позиції розподілились так: **Софія Данюк**, учениця 5 класу Войнилівської школи І–ІІІ ст. Калуської районної ради – виборола **гран-прі**; **Юлія Мазурик**, учениця 4 класу Рогатинської спеціалізованої школи І–ІІІ ст. № 1 із поглибленим вивченням іноземної мови

Ніна Воскресенська так цікаво розповіла про мешканців країни Часу: Секунди, Хвилини, Години, Доби, Тижні, Місяці. Виявляється, вони живі й підпорядковані своєму плину: йдуть один за одним. Їхня зміна створює плин часу, і він народжує наше Минуле, Теперішнє і Майбутнє (відгук на твір Ніни Воскресенської “Дивовижні пригоди Наталки в Країні часу”).

Софійка – допитливе дівча, надзвичайно захоплене рідним селом, цікавиться його історією, відомими людьми.

Світ її захоплень багатогранний: понад усе любить співати, удосконалюючи навички у Войнилівській музичній школі по класу бандури, займається у хореографічному гуртку при будинку школяра, духовно зростає в суботній катехетичній школі при Войнилівському жіночому монастирі ЧС Василя Великого.

У Софійки багато друзів, та найвірніші з них – книги. Із захопленням читає казки, оповідання, пригодницьку літературу. Дуже їй подобаються ті, у яких через казку розповідається про серйозні речі, за допомогою яких можна поглибити знання з навчальних предметів.

конкурсу знавців рідної мови ім. П. Яценка, Всеукраїнського конкурсу з англійської мови “Гринвіч”, Міжнародного конкурсу з математики “Кенгуру”, призер районної олімпіади з математики.

Її захоплення – спів та музика, гра на фортепіано.

Мрія – успішно закінчити школу, здобути вищу освіту та відвідати багато країн, про які довідується з книг.

Вадим Мельничук, учень 5 класу Івано-Франківської школи І–ІІІ ст. № 25 Івано-Франківської міської ради

Блукаючи вуличками Афін разом із грецьким хлопчиком Сократиком, я познайомився з архітектурою давньої Еллади, природою Греції, світоглядом мешканців цієї коліски цивілізації...

Давній Галич... Моїм провідником Галицькою Троєю був малий Данилко, син великого князя Романа Мстиславовича. Разом з княжим сином я милувався білокамінними церквами, укріпленим замком, прогулювався оборонними мурами. Слухав, як лунали труби, скликаючи в походи княже воїнство. Відчував, як бентежно-хвилююче б'ється серце маленького княжича при дотику до руків'я батькового меча і під час сідлання коня (відгук на твір Володимира Лиса “Про Сократа, Д. Галицького, Ф. Магеллана, І. Ньютона, Ш., Е., Е. Бронте”).

Читання книг рівноцінне розмові з філо-

Проте, на мій погляд, автор цих казок за цікавими і фантастичними пригодами приховував основну думку твору. А зміст її такий: кожній людині потрібні знання, які допоможуть знайти вихід із будь-якої ситуації (відгук на твір Олесея Ільченка “Загадкові світи старої обсерваторії”).

Уже з першого року навчання хлопець виявив високий рівень розвитку мислення, багатство уяви, високу працездатність та розумову активність, неординарність.

Коло його інтересів досить широке. Для нього є цікавим і захоплюючим кожен навчальний предмет. А для вчителя немає більшої радості, ніж бачити на уроці широко відкриті розумні оченята, які дивляться з увагою, розуміють із півслова.

За три роки навчання Святослав неодноразово здобував перемоги в різних конкурсах, змаганнях, олімпіадах. Лише за минулий рік став переможцем районного туру олімпіади з української мови, Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яценка на районному рівні (ІІІ місце), отримав “Відмінний сертифікат” із математичного конкурсу “Кенгуру”.

А скільки здобутків у чемпіонатах з шахів! Учні класу з кожних змагань чекають свого товариша з грамотами, медалями.

Святослав читає багато й систематично, а на уроках позакласного читання є постійним доповідачем. Найбільше його цікавить історична тематика. За останній період він прочитав “Українські народні билини”, “Княжа Україна” О. Олесея, “Михайлик – джура козацький” М. Пригари та інші.

Ольга ШЕГДА

ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНІХ ПОТРЕБ ДИТИНИ

Питання захисту прав дітей актуальне як у нашій області зокрема, так і в Україні. Це й не дивно, адже така категорія громадян України є найменш захищеною. Тому на рівні держави приймається низка документів, означена проблема широко обговорюється й потребує виваженого підходу.

Під головуванням Президента України Віктора Януковича 4 грудня цього року проведено Всеукраїнську нараду з питань захисту прав дитини. Глава держави наголосив на важливості для кожної країни світу. Він нагадав, що зазначене питання розглядалося рік тому на аналогічній Всеукраїнській нараді, констатуючи, що за цей час проведено значну роботу та прийня-

нат для дітей сирит та дітей, позбавлених батьківського піклування; школи-інтернати для дітей із фізичними та розумовими вадами, із затримкою психічного розвитку.

Проявом турботи про дітей, наданням їм рівних можливостей доступу до освіти є пошук і відбір талановитої учнівської молоді, розвиток її природних здібностей та нахилів, створення умов для

то важливі рішення, стосовно підтримки сімейних форм виховання, доступності освіти, збільшення фінансування та у-

самореалізації. На це спрямована діяльність спеціалізованих навчальних закладів області. Добрі результати навчання, ви-

СПЕЦІАЛЬНІ ЗАГАЛЬНООСВІТНІ ШКОЛИ-ІНТЕРНАТИ: МІФИ І РЕАЛЬНІСТЬ

Людині характерно жити в полоні міфів. Інколи вони домінують над найпереконливішими аргументами. Розвінчати міфи – значить, віднайти істину, підтвердити нашу думку. Ми маємо на увазі школи-інтернати, діяльність яких сьогодні є одним із шляхів захисту прав соціально незахищених дітей.

Міф 1. Діти, перебуваючи в інтернатних закладах, відірвані від сім'ї

Насправді діти з особливими освітніми потребами не відірвані від сім'ї. Щотижня в суботу батьки забирають їх додому, а в понеділок вранці приводять до школи. Під час канікул взимку і влітку вони живуть у своїх родинах. Ні для кого не є таємницею, що переважна більшість учнів цих типів навчальних закладів є із сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, а якщо це ще і хвора дитина – то інтернатний заклад для неї є не тільки теплим домом, де її поважають, люблять і піклуються, але і місцем соціалізації, де дитина отримує перші життєві уроки, які в дорослому житті допоможуть стати успішною людиною.

Міф 2. Учні спеціальних шкіл-інтернатів не мають належних умов проживання, ходять голодні, невмиті тощо

На сьогоднішній день в усіх інтернатних закладах області створено умови для комфортного проживання: обладнані теплі, затишні, естетично оформлені спальні кімнати, де діти мають окремі шафи для особистого

Усі вихованці вчаться користуватися індивідуальними засобами гігієни. Спальні корпуси обладнані умивальниками та душем, теплими туалетами. Щодня учні виконують усі необхідні гігієнічні заходи.

Для учнів організоване чотириразове харчування. До меню постійно включено м'ясо або рибу, овочі і фрукти згідно із санітарними нормами харчування дітей відповідного віку.

У багатьох закладах учні мають сучасну шкільну форму, забезпечені спортивним одягом відповідно до погодних умов, а також у кожного є свій власний одяг і взуття.

Міф 3. Учні хворіють, ніхто їх не доглядає

госпіталізують учнів у добре обладнані ізолятори.

У Вигодському та Черченському навчальному корекційно-реабілітаційному центрах проводиться відповідна корекційна робота з вихованцями із застосуванням іпотерапії, лікувального масажу, лікувальної фізкультури та бальнеологічних грязей для осіб із церебральним паралічем.

Міф 4. Учні спеціальних шкіл-інтернатів не мають належних умов для навчання, у них низький рівень знань

Спеціальні загальноосвітні школи-інтернати створено для дітей з особливими освітніми потребами: затримка психічного розвитку, вади розумового розвитку, слуху, зору, опорно-рухового апарату. Відповідно до нозологій учні навчаються за різними навчальними програмами.

В усіх школах-інтернатах обласного підпорядкування вчителі-логопеди та психологи працюють із дітьми впродовж навчального року. Крім того, педагогічні працівники (приблизно 50%) мають другу дефектологічну освіту відповідно до специфіки навчального закладу.

підтримки сімейних форм виховання, доступності освіти, збільшення фінансування та утримання дітей-інвалідів у будинках-інтернатах.

Цій проблемі присвячувалось і засідання колегії Івано-Франківської обласної державної адміністрації. Про конкретні завдання, поставлені Президентом України, поінформував заступник голови облдержадміністрації Роман Іваницький. У своєму виступі він наголосив, зокрема, на важливості прийняття регіонального плану профілактики соціального сирітства. Ішлося і про те, що особливої уваги потребує проблема забезпечення житлом дітей, позбавлених батьківського піклування. У даному напрямі вже зроблені певні кроки. Так, уперше за десять років в області придбане житло для 10 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Крім того, для тимчасового проживання таких дітей з 2006 року в м. Калуші функціонує соціальний гуртожиток, де в теперішній час перебуває 21 молода особа.

Розглядалось також питання реформування системи інтернатних закладів. Адже слід подбати, аби діти, які в них виховуються, а йдеться про тих, котрі мають різного роду нозології, у майбутньому стали повноцінними громадянами держави. Загалом їх налічується в області 5,6 тисяч. Понад 800 із них потребують хоспісної допомоги. Для захисту даної категорії населення планується відкрити в місті Надвірна перше дитяче хоспісне відділення. Тому необхідна кропітка робота багатьох фахівців, які сьогодні працюють у цих закладах.

У даний час на Івано-Франківщині функціонують школа-інтер-

нативні спеціалізовані навчальні заклади області. Добрі результати навчання, високий рівень знань виявляють вихованці Прикарпатського військово-спортивного ліцею-інтернату, Івано-Франківського обласного ліцею-інтернату для обдарованих дітей із сільської місцевості, Івано-Франківського фізико-технічного ліцею-інтернату Івано-Франківської обласної ради. У цих навчальних закладах мають змогу навчатися діти з найвіддаленіших кутків області, із сімей з різними матеріальними статками.

Захист прав учнівської молоді Прикарпаття відбувається через гнучку систему інклюзивної освіти та інтегрованого навчання, яка побудована на такій ідеї, коли всі діти різні у своєму розвитку, тому вимагають неоднакового підходу до них з позиції певних норм і стандартів. Це означає, що сьогодні школа адаптується для навчання кожного. Адже комусь потрібні окремі освітні програми, іншим - пандус, ліфт тощо. І не слід розглядати впровадження інклюзивного та інтегрованого навчання в освітньому процесі як шлях до знищення чи скорочення кількості спеціальних шкіл. Вони, навпаки, мають право розвиватися паралельно з інноваційними навчальними закладами, забезпечуючи вибір варіативних моделей здобуття освіти дітьми з особливими потребами.

Як наголосив під час колегії голова обласної державної адміністрації Михайло Вишиванюк, нам потрібно зробити чимало в області, районі, місті, аби забезпечити права дитини, визначені Конвенцією ООН 1989 року.

Оксана ВАСИЛЕЧКО

затишні, естетично оформлені спальні кімнати, де діти мають окремі шафки для особистого одягу; у кімнатах сучасний інтер'єр – красиві гардини, килимки, зручні меблі.

Спальні та душові кімнати в Рогатинській спеціальній загальноосвітній школі-інтернаті

Їдальня в Печеніжинській та кухня в Солотвинській спеціальних загальноосвітніх школах-інтернатах

Надання лікувально-оздоровчих послуг у Вигодському НКРЦ

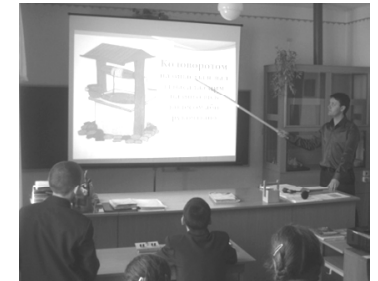
У кожному інтернатному закладі функціонують медичні пункти, де працюють кваліфіковані лікарі і медсестри. Вони слідкують за здоров'ям учнів, проводять профілактичні заходи, за необхідності надають медичну допомогу. А якщо є потреба, то і

Заняття учнів Черченського навчального корекційно-реабілітаційного центру

мають другу дефектологічну освіту відповідно до специфіки навчального закладу.

Рівень навчальних досягнень учнів відповідно до їхньої навчальної програми достатньо ви-

Урок фізики і хімії в побуті з використанням мультимедійних засобів у Печеніжинській спеціальній загальноосвітній школі-інтернаті

сокий, про що свідчать результати моніторингових досліджень якості освіти, які головне управління освіти і науки облдержадміністрації постійно проводить у цих закладах.

Щодо дітей із вадами розумового розвитку, то за результатами моніторингового дослідження з читання 100% школярів, цих закладів, читають, що не завжди прослідковується в дітей з відповідними освітніми потребами, які навчаються за індивідуальною формою в загальноосвітніх школах.

Учні загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей із фізичними вадами, але інтелектом "норма", успішно складають тести зовнішнього незалежного оцінювання. Так, 2010 року 6 учнів Калузької спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату для

(Продовження. Поч. на с. 4)

глухих дітей взяли участь у ЗНО з математики, української мови, історії, хімії та біології та отримали за відповідні предмети від 140 і вище балів. Вони продовжують навчання у вищих навчальних закладах. 2011 року 5 учнів Вигодського навчально-

Урок фізичної культури в Геїздецькій спеціальній загальноосвітній школі-інтернаті

різноманітних конкурсів: VI Міжнародного – “Щасливі долони” (МДЦ “Артек”, АР Крим), Всеукраїнського – “Зірки серед нас” (Гурзуф, АР Крим), Всеукраїнського

фестивалю “Щедрик-ведрик збирає друзів” (Київ).

У кожному інтернатному закладі обладнано кімнату з соціально-побутового обслуговування: це невеличка кухня, у якій, як удома, є все необхідне для приготування їжі – кухонні меблі, набір посуду, холодильник, витяжка, газова плитка, набір побутової кухонної техніки. Учні під час уроків готують холодні, гарячі закуски, перші, другі страви, випічку, а також консервування. У приготуванні їжі беруть участь як дівчатка, так і хлопчики.

Міф 6. Учні шкіл-інтернатів

не пристосовані до життя, не вміють навіть заварити собі чаю

Велика увага приділяється в школах-інтернатах області розвитку соціальних компетенцій. Педагогічним колективом Печеніжинської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату розроблено Програми з професійно-трудового навчання для спеціальних ЗНЗ для дітей, які потребують корекції розумового розвитку (столярна, швейна, будівельна, взуттєва справи, сільськогосподарська праця, килимарство).

Уроки із соціально-побутового обслуговування в Печеніжинській спеціальній загальноосвітній школі-інтернаті

Уроки трудового навчання в Печеніжинській спеціальній загальноосвітній школі-інтернаті

Спортивне зала з тренажерами

Міф 7. Учні шкіл-інтернатів проживають на замкненій території

Уроки трудового навчання в Калуській спеціальній загальноосвітній школі-інтернаті № 2 для слабочуючих дітей

го корекційно-реабілітаційного центру взяли участь у зовнішньому незалежному оцінюванні з математики, української мови, історії, хімії, фізики та біології, отримавши від 150 і вище балів, що дозволило вступити до ВНЗ.

Одним із основних предметів у спеціальних загальноосвітніх школах-інтернатах для дітей із вадами розумового розвитку є трудове навчання. Учні опановують робітничі професії: столярну, взуттєву, сільськогосподарську, будівельну, гончарну, швейну, лікувальний масаж.

Міф 5. Учні шкіл-інтернатів живуть ізольовано від громадськості, не займаються спортом, не відвідують гуртків

У спеціальних загальноосвітніх школах-інтернатах створено належні умови для занять учнів фізкультурою і спортом.

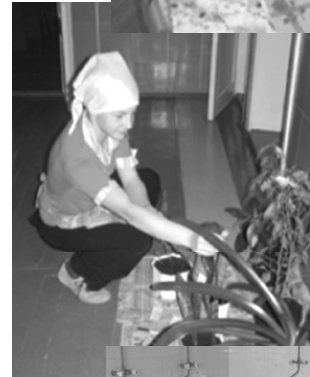

Спортивна зала з тренажерами в Рогатинській загальноосвітній спеціальній школі-інтернаті

Тренажерна зала та ігровий дитячий майданчик у Солотвинській спеціальній загальноосвітній школі-інтернаті

Учні Яблунівської загальноосвітньої школи-інтернату стали дипломантами

Учні під час занять із ремонту одягу, догляду за житлом, прання особистих речей у Печеніжинській загальноосвітній школі-інтернаті

Міф 7. Учні шкіл-інтернатів проживають на замкненій території

Екскурсіями Україною та відпочинком на морі дітей із спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів області не здивуєш, вони здійснюють свої мандрівки щороку чи й двічі на рік. На сьогодні є актуальними участь цих дітей у міжнародних Проєктах і програмах. Так, наприклад: упродовж 4 років учні Тлумацької спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату відпочивають влітку в місті Аусдорфі (Австрія), учні Микуличинської загальноосвітньої школи-інтернату – в м. Вайнбурзі (Австрія), учні Вигодського навчального корекційно-реабілітаційного центру упродовж п'яти років відвідують м. Ополе (Польща).

Учні Вигодського НКРЦ у Польщі

Чи може сьогодні загальноосвітній навчальний заклад забезпечити такі ж умови для навчання і соціалізації дітей даної категорії?

Ми постаралися розвінчати усталені міфи, переконати шановного читача в тому, що інтернатні заклади на сьогоднішній день виконують свою і освітню, і соціальну функції, а це значить, що є необхідними для дітей так званих вразливих категорій, одним із шляхів захисту прав соціально незахищених дітей.

Ольга НИЖНИК,
завідувач лабораторії управління та організації освіти;
Людмила ТОМЕНЧУК,
методист ОІППО

ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ – У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Методичний менеджмент інновацій у системі проектно-впроваджувальної діяльності в закладах післядипломної педагогічної освіти, проектно-впроваджувальна діяльність як модель самоменеджменту педагога, науково-методичний супровід розвитку професійних компетентностей педагога – над такими проблемами, що потребують вирішення, протягом останніх років працює початкова школа області.

Своєрідним підсумком роботи лабораторії дошкільної і початкової освіти обласного інституту післядипломної педагогічної освіти є щорічне проведення **тижня початкової освіти** та обласного **форуму педагогічних інновацій** працівників відділів (управлінь) освіти райдержадміністрацій (міськвиконкомів), відповідальних за стан початкової освіти, керівників методичних об'єднань, учителів початкових класів. Мета – підвищення рівня педагогічної майстерності вчителів щодо реалізації компетентнісного підходу в навчально-виховному процесі початкової школи засобами інновацій.

Так, програма форуму включала пристоудові доповіді (О. Маринівська, завідувач кафедри менеджменту та освітніх інновацій, д. п. н., професор; Н. Попович, завідувач відділу дошкільної та початкової освіти ОІППО; С. Юсипчук, завідувач лабораторії дошкільної та початкової

освіти ОІППО), презентації творчих майстерень учителів (номінації **“СИСТЕМИ”** – програма впровадження психолого-педагогічної системи “Розвивальне навчання” Д. Ельконіна – В. Давидова (Н. Голинська, учитель початкових класів, заступник директора Калуської школи І–ІІІ ст. № 7 Калуської міської ради); **“ПРОГРАМИ”** (варіативна складова змісту початкової освіти) – науково-методичний проект “Навчальний курс “Цікава економіка”, авт. – Л. Кашуба (С. Вовчак, учитель початкових класів Старокосівської школи І–ІІІ ст. Косівської районної ради), **“ТЕХНОЛОГІЇ”** – науково-методичний проект “Технологія проектного навчання”: проект “Гуцульська математика” (О. Стеф'юк, учитель початкових класів Верховинської школи І–ІІ ст. Верховинської районної ради), науково-методичний проект

“Інформаційно-комунікаційні технології” (Т. Виноградова, учитель початкових класів Попельницької школи І–ІІІ ст. Снятинської районної ради); **“МЕТОДИКИ”** – науково-методичний проект “Методика “Навчання у русі” О. Дубогай” (О. Бойчук, учитель початкових класів Нижньовербізької школи І–ІІІ ст. Коломийської районної ради).

Педагоги взяли участь у майстер-класах: казкотерапії (Л. Гаврильчук, учитель

початкових класів Надвірнянської школи І–ІІІ ст. № 4 Надвірнянської районної

ради); фітболі: методика оздоровчої фізичної культури (авт. – Аквиліано Касані, Джоан Мауер) (Марія Насадик, учитель початкових класів Хотимирської школи І–ІІ ст. Тлумацької районної ради).

У рамках заходу працювала педагогічна виставка, де освітяни презентували технологічні портфоліо, науково-методичні проекти, технологічні карти векторного аналізу готовності до проектно-впроваджувальної діяльності, векторного аналізу уроку тощо, зокрема, освітню систему “Довкілля” (авт. – В. Ільченко, К. Гуз); науково-педагогічний проект “Росток” (авт. – Н. Пушкарьова), навчальні курси “Права дитини” (авт. – А. Мовчун, І. Харсіка), “Риторика” (авт. – В. Науменко, М. Захарійчук); технології проектного навчання і виховання; застосування “Ситуації успіху” (авт. – А. Белкін); учнівського портфоліо, інтерактивні технології (авт. – О. Пометун, Л. Пироженко), “Коллективні творчі справи” (авт. – І. Іванов), ігрові технології, методики читання Едигея тощо.

Кожен мав можливість висловити своєї думки під час круглого столу з проблеми “Науково-методичний супровід упровадження інновацій: з досвіду роботи методистів ОІППО, Р(М)МК(Ц), ІМЦ” (модератор – Н. Попович).

ЯК ПРОФЕСІЙНІ ЗАДАЧІ ВИРІШУЮТЬСЯ В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ

В умовах реалізації компетентнісного підходу актуалізувалася потреба в обґрунтуванні та впровадженні сучасних підходів до професійного розвитку педагогів у системі післядипломної освіти. Найпомітнішою є тенденція максимально враховувати у процесі навчання особливості предмета професійної діяльності.

Із цією метою Ольга Барабаш, кандидат педагогічних наук, доцент, проректор ОІППО та Надія Попович, завідувач відділу дошкільної та початкової освіти ОІППО вивчили й узагальнили досвід роботи “Створення психолого-педагогічних умов для розвитку здатності вчителів розвивального навчання вирішувати професійні задачі”. Його автор – Надія Голинська, заступник директора з навчально-виховної роботи Калуської загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. № 7 Калуської міської ради, старший учитель.

Обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти науково-методичної роботи.

линською розроблено моделі “Школи розвитку”, управління ростом професійної майстерності педагогів, компетентного вчителя, випускника. На цій основі нею вдосконалено структуру науково-методичної роботи в школі, яка передбачає використання інноваційних форм з педагогами та забезпечує створення сприятливих психолого-педагогічних умов для особистісно-професійного розвитку вчителя.

Які практичні цілі застосування досвіду?

Матеріали зможуть використати керівни-

планованих цілей реально отриманому результату. Для розвитку рефлексивного мислення використовувалися такі прийоми, як зіставлення проекту уроку (що прагнули зробити на уроці) і реалізації (що відбулося на уроці); розгорнутий аналіз своєї роботи на уроці (за різними критеріями); включення в процес обговорення запитань, у яких відстежувалися б власне розуміння, зміна позицій, обґрунтування прийнятих рішень.

У розвитку здатності вчителів розвивального навчання вирішувати професійні задачі неабияке значення має суб'єкт-

Обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти здійснюється підготовка педагогів до впровадження психолого-педагогічної системи розвивального навчання Д. Ельконіна – В. Давидова.

Якими є пріоритети такого процесу?

Насамперед, він дозволяє:

- засвоїти основні теоретичні положення технології;
- опанувати діалогічний тип педагогічної діяльності, що включає такі складові, як робота із системою наукових понять (лінгвістичних та математичних) і системою навчальних задач у межах конкретного навчального предмета; форми організації навчальної діяльності учнів; принципи організації навчальної дискусії;
- проектувати та аналізувати уроки з позицій теоретика-дослідника, управлінця та практичного психолога.

Чого прагнуть учителі початкових класів, котрі працюють за системою розвивального навчання?

Вони потребують постійної підтримки з боку колег та адміністрації у подоланні труднощів, що виникають у навчальній діяльності, співпраці з батьками; апробації отриманих у процесі навчання теоретичних знань, алгоритмів, способів професійної діяльності; введенні спільних критеріїв для аналізу та самооцінки процесу, результатів роботи на уроці, проявів ефектів розвитку молодших школярів (теоретичний тип мислення, рефлексивна та прогностична оцінка, внутрішній план дій, високий рівень пізнавального інтересу, неагресивне ставлення до поглядів іншого).

З якими труднощами доводиться стикатись?

Як показує практика, учитель часто не розуміє предмета своєї професійної діяльності, що й відображається у формулюванні ним власних професійних задач. Як наслідок, він розв'язує задачі, які, по суті, є "чужі", тобто, швидше, задачі викладача або того, хто працює з навчальним матеріалом, а не забезпечує розвиток молодшого школяра як суб'єкта навчальної діяльності. Саме для вирішення окреслених проблем носій досвіду Н. Голинська шукала нові засоби та форми

науково-методичної роботи.

У чому суть досвіду педагога?

Надія Голинська намагається теоретично обґрунтувати нові підходи до організації науково-методичної роботи в школі, створити такі психолого-педагогічні умови, що забезпечують можливість професійного

У Державному стандарті початкової загальної освіти, програмах для середньої загальноосвітньої школи (1–4 класи) зазначено, що успішність учнів значною мірою визначається рівнем оволодіння ними загальнонаучальними вміннями і навичками (опанування раціональними способами організації навчання, вміння спостерігати, розмірковувати, запам'ятовувати й відтворювати матеріал, засвоювати способи перевірки та самоперевірки, оцінювати одержані результати та ін.). Крім того, з цим школярі повинні набути достатнього рівня особистісного досвіду культури спілкування та співпраці в різних видах діяльності, самовираження у творчих видах завдань. Саме такі завдання й визначають зміст нових професійних задач учителя початкових класів.

розвитку педагогів, які впроваджують розвивальне навчання Д. Ельконіна – В. Давидова. Це виявляється у здатності успішно вирішувати професійні задачі, що мають суспільно значущий характер, тобто таким чином реалізовувати розвивальні цілі освіти.

Чим вирізняється досвід?

Новизна досвіду полягає в тому, що для формування здатності вчителів реалізувати завдання розвивальної освіти Н. Го-

линська шукала нові засоби та форми

Матеріали зможуть використати керівники загальноосвітніх навчальних закладів для планування та організації науково-методичної роботи в закладі, впровадження в навчально-виховний процес психолого-педагогічної системи розвивальних та інших сучасних інноваційних технологій.

Учителі, котрі мають досвід роботи в межах даної технології, стають для педагогів референтною групою. Присутність та участь колег, які працюють в аналогічних умовах, дозволяє не просто налаштуватися на копіювання зразків, а на рефлексивну оцінку способів власної діяльності.

Ще один чинник розвитку здатності вчителів розвивального навчання вирішувати професійні задачі, що забезпечується заступником директора з навчально-виховної роботи, полягає в опорі на досвід. У даному випадку він розглядається як джерело подальших знань педагогів. У змісті науково-методичної роботи досвід

розвитку здатності вирішувати професійні задачі неабияке значення має суб'єкт-суб'єктна взаємодія учасників навчального процесу, включення в навчальний процес розв'язування проблемних ситуацій.

Досвід роботи школи особливий тим, що однією з найважливіших умов розвивального середовища є наявність референтної для педагогів групи. Керівник, носій досвіду вміло залучає вчителів до сумісної діяльності зі спільним для її учасників ціннісно-мотиваційним ядром.

Які показники засвідчують результативність досвіду?

Надія Петрівна є переможцем Всеукраїнського конкурсу "Початкова школа ХХІ століття" у номінації "Творчий керівник". Вона відзначена дипломом III ступеня. Ділиться своїми напрацюваннями на сторінках всеукраїнської преси.

Позитивною є динаміка навчальних досягнень учнів, їх участі у предметних олімпіадах. Так, вихованці 5–11 класів неодноразово ставали переможцями всеукраїнських олімпіад, конкурсів.

2011 року школа за результатами ЗНО увійшла до складу 200 найкращих навчальних закладів України. А рівень навчальних досягнень учнів (учитель РН Г. Кохан) усього на 0,02% нижчий від якості знань учнів Калуської гімназії.

У Калуській школі № 7 відстежується стабільна кількість класів розвивального навчання впродовж останніх років.

Учителі школи досягають бажаних результатів у різних професійних конкурсах, а рівень розвитку їхньої професійної майстерності постійно зростає.

Неабияким поцінуванням нелегкої праці педагога є і схвалення батьків, що продемонстровано в ході анкетування, бесід.

Досвід Надії Голинської занесено до обласної картотеки ППД. З ним можна ознайомитись у лабораторії педагогічного досвіду та етнопедогогіки обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

**Сторінку підготувала
Надія ПОПОВИЧ,
завідувач відділу дошкільної та
початкової освіти ОІППО**

Різдвяні дні – радісні й урочисті, але це також час, коли ми поминаємо померлих. Тож згадаймо про темні віхи нашої історії і запалімо свічку за душі тих, для кого світлі празники 1941 р. обернулися на трагедію.

ВІДЗНАЧАЄМО РІЗДВО

Найдивовижніше й найулюбленіше свято в усьому світі – Різдво Христове. Воно приносить тепло і радість у кожную родину. Радість, яка триває вже понад два тисячоліття. У 145 країнах світу – це найважливіше державне і релігійне свято. Усі вважають Різдво сімейним празником, тому і поспішають зібратися разом за розкішно накритим столом. Проте в кожній країні є свої звичаї, яких у цей день завжди намагаються дотримуватися.

Італія. Тут Різдво святкують як тихе сімейне свято. В італійців навіть є прислів'я: "Natale con tuoi, Pasca come vuoi", тобто "Різдво – з сім'єю, а Великдень – з ким хочеш".

Серед традиційних страв – міланський панеттоне (хліб, схожий на паску), панфорте ді Сіена (мигдалеві тістечка), індичка, домашні капеллетті (особливі пельмені з начинкою з м'яса і сиру, зварені на курячому бульйоні), кампоне (фарширована свиняча нога з картопляним пюре), трюфелі і копчений лосось. На новорічному столі обов'язково повинні бути горіхи, чеचेвиця і виноград – символи здоров'я та благополуччя. Зберігся старовинний і небезпечний для перехожих звичай – викидати з вікон старі меблі і непотрібні речі. Чим більше викинеш речей, вважають італійці, тим більше багатства принесе новий рік.

Франція. У "країні мушкетерів" під різдвяну ялинку ставлять сантони – дерев'яні або глиняні фігурки святих, волхвів і ангелів. Діти залишають на ніч порожні черевички, щоб Пер Ноель (французький Миколай) наповнив їх подарунками. Разом з Пером Ноелем приходять і Пер Фуеде (негативний герой), який карає неслухняних дітей.

У кожній французькій провінції існують свої різдвяні традиції. У Провансі, наприклад, 24 грудня родина збирається за вечерею, що складається із семи страв: гарбузового супу, равликів, відварених у бульй-

раються за святковим столом. Традиційні страви – гусак з яблуками і пиріг з горіхами, марципаном та родзинками.

Данія. Підготовка до свята починається за два місяці. На вулицях і площах з'являються гірлянди, червоні сердечка з паперу, шовку і солом'яні козенята, а в Копенгагені мер міста запалює вогні величезної ялинки, яку данцям дарують їхні сусіди – норвежці. За два тижні до свята прикрашають будинок, печуть пироги, особливі булочки, готують вина та різні напої. Дуже важливо випекти стільки різдвяного печива, щоб вистачило пригостити всіх друзів і сусідів.

Серед подарунків і прикрас найпопулярнішими є солом'яні фігурки козла, півня і голуба, що пов'язані зі скандинавською міфологією. Ввечері 24 грудня вручають

подарунки, які запечатають червоним вос-

КРИВАВА "МЕЛАНКА" 1941-го

Спомин про Марію Касюк та її земляків зі Старих Кут, заарештованих НКВС у січні 1941 року і знищених в урочищі "Дем'янів Лаз"

У вересні 1989 року під час розкопок місця розстрілу наших краян підрозділами НКВС 1939–1941 рр. у другій ямі були знайдені останки молодої дівчини з русавою косою. У черепі – три кульові отвори. З кишені кожуха, за словами одного з керівників розкопок Романа Круцика, витягли добре збережені документи, загорнуті в хустинку. Це були копія вироку і квитанція про обшук "Касюк Марии Васильевны", яку засудили на 7 років ув'язнення за вироком військового трибуналу 12-ї армії Київського ОВО (особливий військовий округ). Її звинуватили в тому, що була зв'язковою станичної ОУН, "контрреволюційної повстанческою організації".

Щоб дізнатися більше про Марію Касюк, дослідник Р. Круцик поїхав у Старі Кути, де колись жила проста селянська дівчина разом зі своєю матір'ю Тетяною та дідом Феодосієм. Найповнішу інформацію один із керівників обласного історико-просвітницького товариства "Меморіал" ім. В. Стуса отримав від її подруги Анни Глібчук. Вона розповіла, що тяжким було Маріїне дитинство. Після закінчення сільської школи вона ткала килими і здавала на кутську килимарню. Сім'я жила вбого. Зате на вулиці, у читальні "Просвіти" чи в церкві люди не зводили з Марії очей. Навіть старі діди зупинялись, милуючись її красою. Марічка гарно співала, а на сільській сцені була неперевершена. І таку красу, напевно, поглумившись, знищили кількома пострілами в голову.

У ніч на **14 січня 1941 року**, коли, за

пи Марія Касюк отримала 7 років.

Важко уявити, що пережила молода гуцулка в застінках Станіславської тюрми. На рідній Косівщині її красою милувалися перехожі, а кати брали все дозволене і недозволене. Завдяки знайденим у могилі копії вироку і квитанції тюрми НКВС м. Станіслава вдалося віднайти кримінальну справу і місце поховання земляків у "Дем'яновому Лазі".

Мати Марії Касюк дуже тужила за єдиною дочкою. Після війни зверталась у прокуратуру, ҚДБ, органи влади, щоб дізнатися, чи жива її доня. Але влада відмовчувалась.

1947 року матір вивезли до Сибіру, рідня почала звертатися у вищі інстанції, у Москву і якось добилася її повернення на батьківщину. Та вдома вже не було

черешу, що складається із семи страв: гарбузового супу, равликів, відварених у бульйоні й приправлених томатом, в'яленої тріски або мюле з оливками і смаженою цибулею, цвітної капусти, селери, артишоків із соусом з анчоусів та салату з часником. Завершальна страва – десерт із тринадцяти складових, які символізують тринадцять учасників Тайної Вечері (12 апостолів і Христос). Коли ж усі наситяться, господарка знімає обрус, зв'язує з нього вузол і несе бідним гостинці.

Німеччина. Різдво (Вайнахт) – найулюбленіше свято німців, підготовка до якого починається ще за місяць. Різдву передують чотири Адвенти (тижні посту). У кожен неділю посту на прикрашеному вінку за-

палюють свічку, а також запрошують близьких та друзів скуштувати “штоллен” – дріжджовий кекс із прянощами, родзинками і цукатами. Напередодні першого Адвента відкриваються різдвяні базари.

У грудні святкують і День святого Ніколауса. Діти залишають черевички перед дверима в дитячу кімнату, щоб добрий Ніколаус наповнив їх солодощами і горіхами. А на Різдво малечу обдаровує німецький “Дід Мороз” – Вайнахтсман, який змінив кудлатого, страшного, старого Кнехта Рупрехта, що карав різками неслухняних. Вайнахтсман напихає подарунки в шкарпетки, розвішані на дверних клямках або над камином.

У перший різдвяний ранок усі йдуть на месу в церкву, святково прикрашену пухнастими ялинами. Після Служби сім'ї зби-

подарунки, які запечатають червоним воском, а всередину вкладають вірші або приказки про використання подарунка.

Із настанням свята в Данії спалюють мільйони свічок – більше, ніж в усій Європі. Різдвяна вечора починається о 19 годині. Крім традиційного шампанського, на стіл подають глег – суміш кориці, гвоздики, вина і води. Головна святкова страва – качка з яблуками. Опівночі на стіл ставлять величезну миску солодкої рисової каші.

Чехія. Різдво у цій країні відзначають в останній день Різдвяного посту, тому до появи першої зірки (тобто приблизно до 6 години вечора) не можна нічого їсти. Згідно з легендою, якщо суворо дотримуватися цього звичаю і поводитися добре, то можна побачити Золоте поросся, яке приносить щастя.

Напередодні Різдва вся сім'я бере участь у приготуванні різдвяного печива, якого повинно вистачити не тільки на всю родину, але й для сусідів. Різдво прийнято відзначати вдома, цього вечора ніхто не повинен залишитися один, тому самотніх людей запрошують друзі, знайомі і сусіди. Різдвяні подарунки дітворі приносить маленький Ісусик (чеською – Ежішка).

Головна страва – запечений короп. Під кожен тарілку “на щастя” кладеться луска цієї риби, до неї можна додати дрібну монету. Іноді луску ховають у гаманець і носять із собою весь рік.

Швейцарія. До Різдва швейцарці починають готуватися за місяць до свята. На спеціальний столик кладуть вінок із гілок та квітів і щонеділі ставлять у нього по свічці. Поява четвертої свічки означає настання Різдва. Іграшки, дзвіночки і банти для прикраси ялинки в кожній сім'ї прийнято виготовляти самим.

Відкриває свято Різдвяна меса, і релігійні співи продовжуються вдома біля ялинки.

Традиційні святкові страви – лосось і печеня. На десерт подають величезні пампушки – рінглі і гарячий шоколад. Подарунки дітям вручає Крісткіндель – білосніжний ангел у короні.

За матеріалами Інтернету

зничили кількома пострілами в голову.

У ніч на **14 січня 1941 року**, коли, за давнім українським звичаєм, молодь села ходила від хати до хати перевдягнутою процесією на чолі з Меланкою і Василем, вітаючи всіх із Новим роком, енкаведисти затримали їх, а потім і заарештували. Хлопців і дівчат звинуватили в підготовці збройного повстання проти радянської влади. Усього було затримано 15 осіб.

Арешти розпочалися у грудні 1940 року. Основну частину молоді затримали під час Різдвяних свят у ніч на 14 січня 1941 року. При обшуках брали все, що могло згодитись, а потім знищували, складаючи акти. Як і у всіх інших справах, виносилися постанови про продовження слідства. З перших допитів видно, що заарештовані поводитися достойно і коротко та розумно відповідали на запитання. У наступних протоколах відповіді ставали співзвучними запитанням слідчого. При кожному наступному допиті змінювалися статті обвинувачення відповідно до того, що наговорив на себе під нелюдськими тортурами підслідний. Судили їх 18–19 квітня (перед Великоднем) 1941 року на закритому засіданні військового трибуналу (ВТ) без присутності прокурора, адвоката і навіть самих підсудних.

На Меланки 1941 р. арешти проводилися майже на всьому Прикарпатті. Слідство над кутською молоддю тривало довго. Анна Глібчук носила передачі до станіславської тюрми. Додому ніхто не повернувся.

До смертної кари засудили: Д. Кулешира, Д. Ковалюка, М. Кузьменюка, В. Герцюка, М. Дарійчука, Л. Воротняка, І. Тарновецького, М. Павлюка і М. Цикалюка. Чотирьох в'язнів засудили до 10 років ув'язнення: А. Гриніва, О. Сендерського, В. Чепигу і Ф. Воротняка. Єдина жінка-в'язень із цієї гру-

підня почала звертатися у вищі інстанції, у Москву і якось добилася її повернення на батьківщину. Та вдома вже не було рідної хати. Майже сліпою мати Марії дожила свій вік у родича Мирослава Кушнірука.

Герої розповіді були справжніми українцями: любили рідний край і мову, шанували звичаї, традиції своїх дідів та прадідів. Вони були молодими: хотіли кохати і бути коханими, хотіли співати українських пісень, хотіли залишитися вільними на власній землі.

Але прийшли “освободителі”, які прагнули позбавити їх цього, котрі не вважали українців народом, паплюжили і нищили нашу культуру, віру, церкву.

І українці повстали та загинули в полум'ї боротьби. Тож пам'ятаймо їх і молимося за їхні душі і на Різдво, і на Великдень, і щодня. Дякуймо їм за свободу і незалежність, захищаймо ці основоположні принципи так, як робили вони.

Слава Україні! Героям слава! Христос ся рождає! Славимо Христа!

Михайло ФРЕЙК,

завідувач меморіального комплексу “Дем'янів Лаз”

Календар знаменних і пам'ятних дат

СІЧЕНЬ

- 1.01 – Новорічне свято
- 3.01 – 100 років від дня народження Натана Рибак (1913–1978), українського письменника
- 6.01 – 115 років від дня народження Володимира Сосюри (1898–1965), українського поета; 75 років від дня народження Василя Стуса (1938–1985), репресованого українського поета
- 7.01 – Різдво Христове;
- 160 років від дня народження Миколи Аркаса (1853–1909), українського історика, громадського діяча і композитора
- 22.01 – День Соборності України
- 29.01 – 95 років битви під Крутами

Зустрічати Новий рік ми прагнемо якнайкраще, намагаючись створити добрий настрій собі, близьким і тим, з ким святкуватимемо.

ЯК ПОЛАСУВАТИ СМАЧНОЮ ЇЖЕЮ, НЕ НАШКОДИВШИ СОБІ?

Насамперед, у цей день хочеться поласувати смачною їжею. Невипадково на сторінки «Освітнянського слова» ми запросили провідних технологів Івано-Франківського державного коледжу технологій та бізнесу, які запропонують читачам цікаві рецепти до новорічного столу.

Оскільки 2013 рік – Рік Змії, любитель-ки розкоші й делікатесів, яка обожає зайців і кроликів, без кролятини на столі не обійтися.

Тож пропонуємо приготувати січєники з кроля.

У підготовлених тушок кролів відокремлюють м'ясо від кісток. Двічі пропускають через м'ясорубку разом з охолодженою розсипчастою пшоняною кашею, злегка підсмаженою цибулею, додають воду, сіль та добре вимішують.

З готової маси роблять вироби овальної, приплюснutoї форми (дві штуки на порцію) та обкачують у сухарях. Смажать до готовності у жаровій шафі.

Для однієї порції потрібно: кролик – 80 г, пшоно – 16 г, цибуля ріпчаста – 18 г, маргарин столовий – 10 г, сухарі пшеничні – 5 г.

Також пропонуємо здивувати своїх рідних та друзів варениками з лососем під соусом з ікри.

Для приготування тіста потрібно просіяти пшеничне борошно, висипати його на дошку гіркою, зробити заглиблення. У воді розчинити сіль, яйця і пюре шпинату. Замісити тісто м'якої консистенції, накрити зволоженим рушником і залишити на 30 хв для набрякання клейковини.

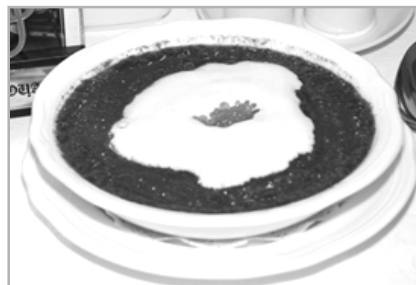
Приготування шпинатного пюре

Листя шпинату звільнити від стебла, промити, припустити та прогріти на слабкому вогні з вершками.

Для начинки беруть філе лосося без шкіри і реберних кісток, нарізають дрібними кубиками, додають ріпчасту цибулю, дрібно нарізану, корінь петрушки, сіль, спеції, воду, сік лимона і припускають 20–30 хв.

Рибу заправляють білим соусом на основі вершків.

Для приготування соусу борошно пасерують на маслі, додають бульйон, у якому припускалася риба, вершки 35% жирності та проварюють до загустіння.

Соус з ікри готується так: розігрівають масло, кип'ячать 3–5 хв, додають вино, уварюючи до половини об'єму; додають вершки і продовжують уварювати, у кінці заправляють спеціями. У готовий соус

накопичив забагато рідини. Ці кілограми зникнуть природним шляхом, коли ви повернетесь до звичайного режиму харчування. Однак переїдання дуже шкідливе для всього організму, а трохи погладшати за свята можна. Для вас – наші поради.

- Багато людей, знаючи, що ввечері має бути похід у гості, увесь день мало їдять. Вони розпалюють звірячий апетит, щоб потім накинутись на частування. Зрозуміло, доброго в цьому мало. Не йдіть на свято голодним – і вам не доведеться переїдати.

- Випийте склянку води або чаю за 20 хв до застілля – це корисно для шлунка та стримає ваш ентузіазм за столом.

- Починати вживання їжі бажано з овочевої нарізки або легких салатів. І причому, чим менше в них інгредієнтів, тим краще. Заправлені вони повинні бути рослинною олією, а не майонезом.

- Не поспішайте, не намагайтеся «винищити» якомога більше страв – це не змагання. Головне, заради чого люди збираються за святковим столом, – це спілкування. Знайдіть собі інші розваги, крім поїдання частувань, – розмови, ігри, танці.

- Якщо налягаєте на м'ясо та рибу, намагайтеся обійтись без хліба, адже їхнє поєднання утруднює травлення та сприяє відкладанню жиру.

- Пам'ятайте про «негативні калорії», вживайте продукти, які сприяють зниженню ваги – це капуста, морква, кольорова капуста, стручкова квасоля, кабачки, селера, огірки, часник, цибуля, гіркий перець, приправи, яблука, грейпфрути, лимони, апельсини, ківі.

- Не пийте спиртного на голодний шлунок. Перевагу слід надавати доброму вину. Міцніші напої калорійні, викличуть апетит і, зрозуміло, шкідливі для печінки. Чергуйте алкогольні напої з безалкогольними

ЯК ВИГЛЯДАТИ ПО-НОВОРІЧНОМУ В ЦЕЙ ДЕНЬ?..

Ми часто зустрічаємо Новий рік за традиціями східного календаря. 2013-й – рік чорної Водяної Змії. І всі ми віримо, що, вдало підібраний одяг допоможе нам перевтілитись у новорічний образ і принесе вдачу.

Основним кольором наступного року Змії є чорний. Стихією року буде Вода, і в одязі можуть бути блакитний, синій, зелений, а також білий і сріблястий кольори.

Зауважмо: змії часто мають візерунки на тілі, у новому році це можна підкреслювати в одязі.

Змія є прихильницею класичного стилю, тобто жінка може вирізнитися на новорічній вечірці сукнею класичного крою, а чоловік традиційним елегантним темним костюмом.

Змія тонка, гнучка, плавна і витончена в рухах, тому можна вдягнути сукню чи спідницю, що облягають, і туфлі на високих підборах. Тканина одягу повинна бути м'яка, блискуча, що переливається на світлі, наприклад, атлас або шовк. Не варто шкодувати новорічних блискіток у зачісках, макіяжі, манікюрі та ювелірних прикрасах.

Для молодіжного варіанту підійде одяг, взуття і пояси з металевими заклепками. Одяг і аксесуари можуть бути й зі шкіри, але тільки не зміїної. Доречні при зустрічі року Змії також куртки і кофтинки з капюшонами.

Прикраси повинні бути з благородного металу, з дорогоцінним та напівдорогоцінним камінням. Особливою прикрасою стануть перли і відповідний перламутровий блиск у манікюрі, макіяжі тощо. При цьому яскраву, блискучу, але дешеву біжутерію при

Тісто розкачують до товщини 1,5–2 мм, вирізають виїмкою кружальця по 5–6 см. На підготовлені кружальця тіста кладуть начинку з лососем по 12–13 г, защипують, надаючи форму півмісяця.

Варять у кип'яченій підсоленій воді 5–7 хв і подають із соусом.

уварюючи до половини об'єму; додають вершки і продовжують уварювати, у кінці заправляють спеціями. У готовий соус додають ікру.

Та не менше хвилюємося ми, як за святкові дні не набрати зайвої ваги, аби і не відмовити собі в їжі й залишитись у формі.

Наїдатися під кінець святкування "до відвалу" – свята традиція, яку бояться порушувати навіть аскети. На завершення трапези рухатися стає важко, але, перемагаючи себе, ми тягнемось за другою порцією десерту. А вранці на сміливців, котрі зважаться стати на ваги, чекає неприємний сюрприз.

Не лякайтеся, якщо за день-два посиленого святкування у вас набралось кілька зайвих кілограмів. Так швидко поправитися неможливо. Просто організм

міцніші напої калорійні, викличуть апетит і, зрозуміло, шкідливі для печінки. Чергуйте алкогольні напої з безалкогольними.

- Так влаштований наш організм, що почуття насичення приходить лише через 20 хвилин після того, як ми вже одержали всі необхідні калорії. Не їжте за інерцією, робіть паузи та не їжте над силу.

- Після ситної вечері немає кращої ідеї, ніж прогулятися на свіжому повітрі. Взагалі після приймання їжі рекомендується зробити не менше 100 кроків. До того ж на вулиці втомлена компанія "оживе" і "піднесеться духом".

- Не чергуйте дні святкування з голодними "розвантажувальними" днями. Це створить ще більший стрес для організму. І продовжувати "бенкет живота" на наступний ранок також не варто. У дні без застілля їжте трохи менше, ніж звичайно.

блиск у манікюрі, макіяжі тощо. При цьому яскраву, блискучу, але дешеву біжутерію при зустрічі року Змії вдягати не варто.

Як стильний аксесуар підійде пояс, браслет і сумочка під зміїну шкіру (але не зі зміїної шкіри). Як відомо, Змія може скидати шкіру, а тому подібні аксесуари допоможуть скинути із себе всі проблеми і біди року, що минає, позбавившись від них назавжди. На щастя можна зав'язати собі на зап'ясті дощик із новорічної ялинки.

Наступний 2013-й рік астрологи рекомендують зустрічати у вузькому сімейному колі або невеликій спокійній компанії. Але це не означає, що потрібно весь вечір сидіти за столом, поїдаючи святкові страви.

За матеріалами Інтернету

Благодійність

ДОРОГОЮ ДОБРА

Святий Миколай розпочинає вервецю різдвяно-новорічних святкування. Цього дня очікують і дорослі, і малеча. Та найбільшої уваги потребують діти, які не мають власної родини. Про них потурбувалися студенти та викладачі Івано-Франківського державного коледжу технологій та бізнесу, які організували й провели ярмарок "Добру відкривається серце" напередодні свята Миколая.

Студенти продавали власноруч виготовлені солодощі, а на зібрані кошти придбали подарунки для сиріт із Міжрегіонального соціально-психологічного центру реабілітації Івано-Франківської області, що знаходиться в селі Мединя Галицького району. Серед дітей центру були й учні сільської школи – ровесники студентів. Вони радо спілкувалися з однолітками про навчання, захоплення, майбутні свята, а малеча бігала серед старших та втішалася гостям.

Двадцять студентів та четверо викладачів коледжу прибули не тільки з подарунками та солодощами, а й виставою-концертом до Дня святого Миколая, за який діти дякували бурхливими оплесками.

А в Містечку святого Миколая, що знаходиться в селі Крихівці, також радо зустріли студентів та працівників коледжу, які привезли дітям-сиротам подарунки, солодощі та перші колядки. Веселий сміх і вдячні слова малюків були найкращою винагородою.

Благодійну місію молодь запам'ятає назавжди. Можливо саме це зерно, засіяне у нашому коледжі під розумним керівництвом директора закладу Софії Томенчук, зійде багатим врожаєм на ниві добра в майбутньому.

Ніна ЦУРКАН,
секретар методичного кабінету
державного коледжу технологій та бізнесу

УКРАЇНА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

НАКАЗ

від 06.12.2012 р. № 750
м.Івано-Франківськ

Зареєстровано в головному
управлінні юстиції
в Івано-Франківській області
13.12.2012 р. за № 64/1161

**Про затвердження Правил
проведення I–III етапів
Всеукраїнської учнівської олімпіади
з фізичної культури та спорту
в Івано-Франківській області**

З метою якісної організації та проведення в області I–III етапів Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізичної культури та спорту, згідно з наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 27.06.2012 р. № 751 “Про започаткування щорічної Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізичної культури і спорту”, керуючись Положенням про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 22.09.2011 р. № 1099, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 17.11.2011 р. за № 1318/20056, зі змінами затвердженими наказами Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 16.01.2012 р. № 29, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 31.01.2012 р. за № 152/20465, від 26.03.2012 р. № 360, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 13.04.2012 р. за № 568/20881.

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Правила проведення I–III етапів Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізичної культури та спорту в Івано-Франківській області (додаються).

2. Головному спеціалісту, юрисконсульту головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації О. Знайко забезпечити подання на

“Фізична культура та спорт”, підвищення рухової активності учнів, пропаганда й популяризація засад здорового способу життя.

1.3. Завдання олімпіади полягають у:

1.3.1. Підвищенні інтересу учнів загальноосвітніх навчальних закладів до поглибленого вивчення предмета “Фізична культура”;

1.3.2. Визначенні рівня оволодіння необхідними знаннями й уміннями в галузі фізичної культури;

1.3.3. Пропаганді здорового способу життя серед молоді;

1.3.4. Патріотичному вихованні дітей і підлітків;

1.3.5. Виявленні перспективних учнів, орієнтованих на педагогічні професії в галузі фізичної культури та спорту.

1.4. Керівництво учнівською олімпіадою з фізичної культури і спорту в області здійснює головне управління освіти і науки обласної державної адміністрації.

1.5. Організаторами та координаторами I–III етапів Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізичної культури і спорту є обласне управління фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (далі – Інститут), на яких покладається організаційно-методичне забезпечення проведення відповідних змагань.

1.6. Головне управління освіти і науки облдержадміністрації забезпечує контроль за дотриманням вимог даних Правил при проведенні I–III етапів Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізичної культури і спорту.

1.7. Підготовка та проведення міських (районних), обласної олімпіад з фізичної культури і спорту забезпечується оргкомітетами, затвердженими відповідними органами управління освітою.

1.8. Безпосереднє проведення учнівської олімпіади з фізичної культури і спорту, визначення призерів і переможців покладається на головне журі, журі із теоретико-методичної частини та суддівські бригади з видів спорту.

II. Проведення олімпіади

2.1. Олімпіада проводиться в три етапи:

2.1.1. I етап: шкільна олімпіада – на базі загальноосвітніх навчальних закладів – жовтень – листопад, починаючи з 2013 року;

2.1.1.1. Порядок проведення, персональний склад оргкомітету та журі, експерт-консультантів I етапу олімпіади, а також рішення відповідних оргкомітетів затверджуються наказами керівників загальноосвітніх навчальних закладів.

проводиться за рекомендаціями Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, для складання завдань теоретико-методичного конкурсу створюється предметно-методична комісія, склад якої затверджується наказом головного управління освіти і науки обласної державної адміністрації.

2.1.3.5. Головне управління освіти і науки облдержадміністрації спільно з обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти можуть проводити відбірково-тренувальні збори переможців III етапу олімпіади з фізичної культури і спорту для формування відповідно складу команди на IV етап олімпіади, затверджують кількісний склад учасників, визначають тривалість та порядок проведення зборів.

2.1.3.6. Звіт про проведення III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізичної культури і спорту, заявка на участь команди у IV етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади оргкомітет надсилає до Інституту інноваційних технологій та змісту освіти та оргкомітету Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізичної культури та спорту (за місцем проведення) до 5 березня поточного року.

2.1.3.7. Заклади освіти, на базі яких проводиться олімпіада готують приміщення та територію, матеріально-технічну базу, створюють безпечні умови та забезпечують додержання правил техніки безпеки для виконання олімпіадних завдань.

III. Учасники олімпіад

3.1. В учнівській олімпіаді з фізичної культури беруть участь юнаки та дівчата 11 класів.

3.2. До участі в II, III етапах учнівської олімпіади з фізичної культури і спорту допускаються команди в складі 2-х учасників (юнак, дівчина) – 11 класу – переможців попереднього етапу олімпіади та одного супроводжуючого.

3.3. Супроводжуючий подає до оргкомітету з проведення олімпіади: наказ, підсумковий протокол із проведення попереднього етапу учнівської олімпіади, заявку обов'язково з допуском лікаря за зразком (додаток), паспорт або свідоцтво про народження учасників олімпіади (оригінал).

3.4. Відповідальність за збереження здоров'я та життя учнів у дорозі та в дні проведення олімпіади покладається на осіб, які супроводжують команди.

3.5. Учасники III етапу олімпіади повинні мати єдину спортивну форму з символікою району (міста).

IV. Програма олімпіади з фізичної культури і спорту

2. Головному спеціалісту, юристу консульту головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації О. Зрайко забезпечити подання на державну реєстрацію до головного управління юстиції в Івано-Франківській області наказу "Про затвердження Правил проведення I–III етапів Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізичної культури та спорту в Івано-Франківській області".

3. Цей наказ та Правила проведення I–III етапів Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізичної культури та спорту в Івано-Франківській області розмістити на сайтах головного управління освіти і науки облдержадміністрації, Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та опублікувати у газеті "Освітнянське слово" після державної реєстрації.

4. Наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

5. Координацію роботи та узагальнення інформації щодо виконання наказу покласти на головного відповідального виконавця – Івано-Франківський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (Л.Шелемей).

6. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника начальника Мрічко М. М.

Начальник головного управління

3. Болюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ головного управління освіти і науки облдержадміністрації від 06.12.2012 р. № 750

Зареєстровано в головному управлінні юстиції в Івано-Франківській області 13.12.2012 р. за № 64/1161

Правила проведення I–III етапів Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізичної культури і спорту в Івано-Франківській області

I. Загальні положення

1.1. I–III етапи Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізичної культури і спорту проводяться щороку серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів області.

1.2. Метою проведення I–III етапів Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізичної культури і спорту є підвищення якості викладання предмета "Фізична культура" в загальноосвітніх навчальних закладах, виявлення творчих здібностей учнів, підняття рівня обізнаності в галузі

піади, а також рішення відповідних оргкомітетів затверджуються наказами керівників загальноосвітніх навчальних закладів.

2.1.1.2. Завдання I етапу для учасників олімпіади готують комісії, склад яких затверджується наказом місцевих органів управління освітою, керівником навчального закладу обласного підпорядкування.

2.1.1.3. Звіт про проведення олімпіади з фізичної культури і спорту та заявка на участь команди у наступному етапі оргкомітет I етапу надсилає до районних (міських) оргкомітетів в тижневий термін після проведення олімпіади.

2.1.2.II етап: районна (міська) олімпіада – листопад – грудень, починаючи з 2013 року;

2.1.2.1. II етап олімпіади з фізичної культури і спорту (теоретико-методичний тур) проводиться за завданнями обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

2.1.2.2. Персональний склад оргкомітетів, головного журі, журі з теоретико-методичного конкурсу та суддівських бригад, в тому числі голови, його заступників, секретаря, експерт-консультанта олімпіади затверджуються наказами відділу (управління) освіти районної державної адміністрації (виконавчого комітету міської ради).

2.1.2.3. Звіт про проведення II етапу олімпіад з фізичної культури і спорту та заявка на участь у III етапі олімпіади оргкомітет олімпіади надсилає до обласного інституту післядипломної педагогічної освіти в тижневий термін після проведення олімпіади.

2.1.2.4. Учні загальноосвітніх шкіл-інтернатів обласного підпорядкування беруть участь у II етапі олімпіад за територіальним принципом.

2.1.3. III етап: обласна олімпіада – січень – лютий.

2.1.3.1. Персональний склад головного журі, журі із теоретико-методичного конкурсу та суддівських бригад з видів спорту, в тому числі голова і його заступники, секретар, експерт-консультант затверджується наказом головного управління освіти і науки облдержадміністрації.

2.1.3.2. III етап олімпіади з фізичної культури і спорту проводиться у термін, який затверджений наказом головного управління освіти і науки облдержадміністрації, із врахуванням нормативно-правових документів Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

2.1.3.3. Умови проведення олімпіади з фізичної культури і спорту визначаються і затверджуються наказом головного управління освіти і науки облдержадміністрації, де обумовлюється кількісний склад, база та інші питання, щодо її проведення з урахуванням місцевих можливостей.

2.1.3.4. III етап олімпіади з фізичної культури і спорту

спортивну форму з символікою району (міста).

IV. Програма олімпіади з фізичної культури і спорту

4.1 Програма I–III етапів Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізичної культури і спорту складається із двох турів: практичного та теоретико-методичного. Теоретико-методичний тур складається із тестових питань та проводиться спільно для юнаків і дівчат.

4.2. Конкурсні практичні іспити складаються із виконання фізичних вправ базової частини програми з фізичної культури за різними розділами, які щорічно затверджуються наказом головного управління освіти і науки облдержадміністрації. Практична частина проводиться окремо серед юнаків і дівчат.

V. Підбиття підсумків олімпіади та визначення переможців

5.1. Переможцями відповідного етапу олімпіад вважаються учні, нагороджені дипломами I, II та III ступенів.

5.2. Прізвища, імена переможців та учасників змагань записуються в дипломах у називному відмінку.

5.3. Переможці I, II, III етапів олімпіад визначаються на спільному засіданні оргкомітету та головного журі.

5.4. Переможці II–III етапів олімпіад з фізичної культури і спорту визначаються за найменшою сумою зайнятих місць у двох частинах олімпіади та нагороджуються дипломами I, II, III ступенів окремо серед юнаків та дівчат, у кількості, яка не перевищує 50% числа учасників змагань відповідно для юнаків та дівчат з орієнтовним розподілом кількості дипломів у співвідношенні 1:2:3.

Результати проведення олімпіади затверджуються відповідним наказом місцевих органів управління освітою, які проводять олімпіаду.

5.5. Учасники олімпіад можуть бути нагороджені спеціальними призами відповідних оргкомітетів, журі, благодійних фондів, спонсорів тощо.

5.6. У випадку рівності результатів у декількох учасників під час виконання окремих практичних завдань перевага віддається учню, в якого кращий результат з теоретико-методичного туру (кількість правильних відповідей та кращий час виконання тестів).

5.7. У випадку рівності результатів у декількох учасників із теоретико-методичного завдання перевага віддається учню, в якого кращий результат у виконанні практичних завдань з туризму.

VI. Оргкомітет олімпіад

6.1. Оргкомітет змагань створюється із числа керівників навчальних установ, закладів та організацій, що проводять олімпіаду, працівників методичних установ,

(С. 10)

(Продовження. Поч. на с. 9)

представників місцевих органів державної влади, громадських організацій, товариств, благодійних фондів тощо.

6.2. Головою оргкомітету III етапу олімпіади є начальник головного управління освіти і науки обласної державної адміністрації, а його заступниками та секретарем – працівники головного управління освіти і науки та обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, керівник навчального закладу, на базі якого проводиться олімпіада. Голова оргкомітету здійснює розподіл доручень між його членами та керує роботою з організації та проведення відповідної олімпіади.

6.3. Оргкомітети:

6.3.1. Проводять організаційну роботу з підготовки і проведення олімпіад.

6.3.2. Забезпечують проведення олімпіад відповідно до затверджених Правил.

6.3.3. Створюють комісію, яка проводить реєстрацію учасників олімпіад, перевіряють відповідність складів команд до переліку осіб, поданих у заявках, наявність і правильність оформлення документів.

6.3.4. Готують документацію для проведення олімпіад (програми, посвідчення учасників, бланки протоколів, звіти тощо).

6.3.5. На спільному із головним журі засіданні приймають рішення щодо визначення переможців змагань та нагородження переможців і учасників олімпіад, визначають персональний склад учасників відбірково-тренувальних зборів та остаточний склад команд для участі у наступному етапі змагань, готують документацію про результати виступу команд.

6.3.6. Складають спільно з журі рішення про підсумки проведення олімпіади. Рішення за підсумками проведення олімпіад підписується головами оргкомітету та головного журі, секретарем оргкомітету олімпіади і завіряється печаткою органу управління освітою, на який покладено відповідальність за її проведення.

У рішеннях про проведення олімпіад обов'язково вказуються:

- прізвище та ім'я (в називному відмінку) переможців і учасників змагань, найменування навчального закладу та клас (курс) навчання;
- прізвище, ім'я кандидатів до складу команди для участі в наступному етапі змагань (в тому числі – до участі у відбірково-тренувальних зборах);

• короткий аналіз (у тому числі аналіз завдань по класах), висновки щодо результатів та рівня проведення олімпіади.

7.8. Голова головного журі:

7.8.1. Формує та очолює предметно-методичну комісію зі складання завдань для теоретико-методичного туру олімпіади.

7.8.2. Забезпечує об'єктивність перевірки та оцінювання робіт учасників змагань.

7.8.3. Надає науково-методичну допомогу членам теоретико-методичного журі під час перевірки робіт учасників змагань.

7.8.4. Проводить шифрування письмових робіт разом з головою (заступником голови) оргкомітету, для чого проставляється цифровий або інший умовний шифр на титульній сторінці і на кожній сторінці письмової відповіді, а також в протоколі результатів. У випадках, коли під час шифрування виявлено роботу, на якій є особливі помітки, що можуть розкрити авторство, робота не шифрується і перевіряється усіма членами журі. Після шифрування титульні сторінки зберігаються у сейфі головного управління освіти і науки облдержадміністрації або навчального закладу, в якому проводилася олімпіада, до закінчення перевірки всіх робіт, а сторінки письмових відповідей разом із протоколом олімпіади передаються голові головного журі.

7.9. Журі:

7.9.1. Перевіряє та оцінює учнівські роботи.

Перевірка робіт учасників здійснюється членами журі у день проведення олімпіади. У випадку, якщо це неможливо через великий обсяг роботи, голова журі за дозволом голови оргкомітету визначає іншу дату перевірки робіт. У будь-якому випадку роботи учасників повинні бути перевірені впродовж двох діб з моменту їх написання. Роботи учасників у такому разі зберігаються у сейфі, який опломбовується головою журі та заступником голови оргкомітету, а ключ на час зберігання передається голові журі.

Перед початком перевірки робіт голова журі доводить до відома членів журі критерії оцінювання, розподіл за групами для перевірки робіт учасників однієї паралелі.

Перевірка робіт здійснюється в окремому приміщенні. Забороняється спілкування членів журі під час перевірки завдань з особами, які не входять до складу журі.

Члени журі несуть персональну відповідальність за об'єктивність і неупередженість в оцінюванні робіт учасників та правильність заповнення протоколів.

Перевірені письмові роботи, а також заповнені протоколи результатів з шифрами, оцінками і підписами членів журі передаються голові головного журі та заступнику голови оргкомітету, які проводять дешифруван-

III етапу олімпіад, відрядження осіб, що їх супроводжують, несуть місцеві органи управління освітою.

Витрати на проведення III етапу олімпіади, забезпечення умов проведення олімпіади, проживання, харчування, організацію культурно-масових заходів несе головне управління освіти і науки облдержадміністрації.

Витрати на проведення відбірково-тренувальних зборів кандидатів до складу команд на IV етап олімпіади несе головне управління освіти і науки облдержадміністрації.

Витрати на проїзд (в обидва кінці) та харчування в дорозі учасників IV етапу олімпіад, відрядження осіб, що їх супроводжують несе головне управління освіти і науки облдержадміністрації.

11.3. Харчування учасників I–III етапів олімпіад з навчальних предметів проводиться за нормами, передбаченими для вихованців шкіл-інтернатів.

11.4. Для проведення олімпіад дозволяється залучення коштів фізичних осіб, підприємств, установ, організацій, фондів та інших добровільних внесків тощо.

11.5. До роботи зі складання завдань для олімпіад усіх етапів та до участі в роботі оргкомітету та журі можуть залучатися працівники різних навчальних закладів, установ та організацій на договірних підставах з оплатою праці відповідно до чинного законодавства.

**Заступник начальника
головного управління
освіти і науки облдержадміністрації**

М. Мрічко

Додаток 1

до Правил проведення I–III етапів
Всеукраїнської учнівської олімпіади
з фізичної культури і спорту
в Івано-Франківській області,
затверджених наказом головного
управління освіти і науки облдержадміністрації
від _____ № _____

Заявка

на участь команди

у _____ етапі

• короткий аналіз (у тому числі аналіз завдань за видами спорту), висновки щодо результатів та рівня проведення олімпіади.

6.3.7. Сприяють висвітленню результатів олімпіад у засобах масової інформації.

6.4. Секретар оргкомітету олімпіади забезпечує ведення необхідної документації.

6.5. Документація, роботи теоретико-методичного конкурсу, протоколи практичного туру учасників I етапу олімпіад зберігаються у загальноосвітніх навчальних закладах, II етапу – у відділах (управліннях) освіти районних державних адміністрацій (виконавчих комітетів міських рад), III етапу – в обласному інституті післядипломної педагогічної освіти упродовж року з дня закінчення олімпіади.

VII. Журі олімпіад

7.1. Журі I–III етапів Всеукраїнської олімпіади з фізичної культури та спорту складається з головного журі, теоретико-методичного журі та суддівських бригад.

7.2. Головне журі формується з фахівців фізичної культури та спорту з числа наукових працівників і викладачів академічних спортивних установ, вищих навчальних закладів, заслужених майстрів спорту. Його очолює голова, який має одного або кількох заступників; решта – члени головного журі, доручення між якими розподіляє голова, а за його відсутності – заступник.

7.3. Теоретико-методичне журі формується з фахівців фізичної культури та спорту з числа викладачів вищих та учителів загальноосвітніх навчальних закладів. Очолює теоретико-методичне журі голова головного журі.

7.4. Кількість членів теоретико-методичного журі не повинна перевищувати третини від кількості учасників, які беруть участь в олімпіаді.

7.5. Суддівські бригади формуються у складі чотирьох осіб для кожного виду спорту, який включений до програми практичного туру олімпіади, з фахівців відповідного виду спорту з числа наукових працівників і викладачів академічних спортивних установ, вищих навчальних закладів, заслужених майстрів спорту, учителів загальноосвітніх навчальних закладів. Очолює суддівську бригаду з кожного виду спорту голова, а решта – члени суддівської бригади, доручення між якими розподіляє голова. Голова суддівської бригади є членом головного журі.

7.6. Склад головного журі, журі та суддівської бригади затверджується наказом навчального закладу, відповідного органу управління освіти, на який покладено відповідальність за проведення олімпіади.

7.7. До складу журі та суддівської бригади олімпіади не можуть входити близькі особи учасників відповідних змагань.

токоли результатів з шифрами, оцінками і підписами членів журі передаються голові головного журі та заступнику голови оргкомітету, які проводять дешифрування робіт, після чого у протокол вписуються прізвища учасників.

7.9.2. Після завершення змагань проводить консультації для учасників олімпіад і керівників команд щодо виконання запропонованих завдань.

7.9.3. Надає аналітичні звіти про результати проведення відповідного етапу змагань.

7.10. Експерт-консультант олімпіади:

7.10.1. Надає науково-методичну допомогу комісіям під час складання завдань теоретико-методичного туру олімпіад та членам журі під час перевірки робіт учасників змагань.

7.10.2. Бере участь у розгляді апеляцій з приводу правильності та об'єктивності оцінювання виконання завдань учасником олімпіади.

7.10.3. Бере участь у засіданні журі або спільному засіданні журі та оргкомітету, де має право дорадчого голосу.

7.10.4. Бере участь у складанні аналітичних і науково-методичних документів за результатами проведеної олімпіади.

VIII. Контроль та громадське спостереження за проведенням олімпіад

8.1. Контроль за проведенням олімпіади здійснює головне управління освіти і науки облдержадміністрації в установленому чинним законодавством порядку.

8.2. Громадське спостереження за проведенням олімпіади можуть здійснювати представники учнівського самоврядування, навчальних закладів, засобів масової інформації, батьки, представники громадських організацій.

8.3. Суб'єкти громадського спостереження можуть звертатися з пропозиціями, питаннями щодо апеляції результатів та отримувати відповідь в установленому чинним законодавством порядку.

IX. Фінансові витрати та нагородження переможців

9.1. Проведення олімпіад фінансується за рахунок коштів місцевих бюджетів.

9.2. Витрати на проведення шкільних, районних (міських) етапів олімпіад, організацію культурно-масових заходів, заохочення учасників несуть місцеві органи управління освітою, навчальні заклади, які їх проводять.

Витрати на проведення відбірково-тренувальних зборів кандидатів до складу команд на III етап олімпіад, проїзд (в обидва кінці) та харчування в дорозі учасників

Заявка

на участь команди _____ у _____ етапі
Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізичної культури та спорту у 20__ році

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Число, місяць, рік народження	Школа, клас	Домашня адреса	Місце, зайняте на етапі олімпіади	Допуск лікаря
						м.п. лікаря

Керівник команди _____ /
_____ /
підпис П.І.Б.

М.П. Керівник загальноосвітнього закладу _____ /
_____ /
підпис П.І.Б.

М.П. Начальник управління (відділу) освіти _____ /
_____ /
підпис П.І.Б.

Голова журі _____ /
_____ /
підпис П.І.Б.

М.П. Лікар: допущено __ особи
(_____) _____ /
_____ /
підпис П.І.Б.

**Заступник начальника
головного управління
освіти і науки облдержадміністрації** **М.Мрчко**

УКРАЇНА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ

НАКАЗ

від 30.10.2012 р. № 660
м. Івано-Франківськ

Зареєстровано в головному
управлінні юстиції
в Івано-Франківській області
19.11.2012 р.

Про затвердження Положення
про обласну учнівську олімпіаду
“Як ти знаєш Біблію?” та
обласний конкурс учнівських творів
на морально-етичну тематику
“Бог – Україна – Родина і я”

Відповідно до рішення Івано-Франківської обласної ради від 25.11.2011р. № 314-11/2011 про регіональну цільову програму “Духовне життя” на 2012–2015 роки, для популяризації предмета “Християнська етика” та з метою формування у дітей та молоді високоморальних якостей, патріотичної та громадянської свідомості

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про обласну учнівську олімпіаду “Як ти знаєш Біблію?” та обласний конкурс учнівських творів на морально-етичну тематику “Бог – Україна – Родина і я” (додається).

2. Головному спеціалісту, юристконсульту головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації О. Зрайко забезпечити подання на державну реєстрацію до Головного управління юстиції в Івано-Франківській області наказу “Про затвердження Положення про обласну учнівську олімпіаду “Як ти знаєш Біблію?” та обласний конкурс учнівських творів на морально-етичну тематику “Бог – Україна – Родина і я”.

3. Цей наказ та Положення про обласну учнівську олімпіаду “Як ти знаєш Біблію?” та обласний конкурс учнівських творів на морально-етичну тематику “Бог – Україна – Родина і я” розмістити на сайтах головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації, Івано-Франківського обласно-

II. Учасники олімпіади та конкурсу

2.1. До участі в I–III етапах олімпіад запрошуються учні 5–11 класів.

2.2. До участі в I–III етапах конкурсу запрошуються учні 10–11 класів.

III. Порядок проведення олімпіади

3.1. Олімпіада проводиться в три етапи:

I етап – шкільний – з 01.11 до 10.11 кожного року;

II етап – районний, міський – з 15.11 до 25.11 кожного року;

III етап – обласний – з 05.12 до 25.12 кожного року.

3.2. Кількісний склад команд, що беруть участь у I, II етапах олімпіад визначається відповідними оргкомітетами.

3.3. Порядок проведення, персональний склад оргкомітетів та журі, експерт-консультанти I етапу олімпіади, а також рішення відповідних оргкомітетів затверджуються наказами керівників загальноосвітніх навчальних закладів.

3.4. Персональний склад оргкомітетів, журі, експерт-консультанти районного (міського) олімпіади, а також рішення відповідних оргкомітетів затверджуються наказами місцевих органів управління освітою.

3.5. Завдання I–II етапів олімпіади готують предметно-методичні комісії, склад яких затверджується наказом місцевих органів управління освітою.

3.6. Завдання III етапу олімпіади готують предметно-методичні комісії, склад яких затверджується наказом головного управління освіти і науки обласної державної адміністрації.

3.7. Участь в III етапі олімпіади беруть переможці попереднього етапу (по одному з кожного класу).

3.8. На III етап олімпіади потрібно представити:

наказ про підсумки проведення II етапу олімпіади;

заявку про участь в III етапі олімпіади (до 01 грудня кожного року).

3.9. Кожен етап олімпіади повинен включати наступні види учнівських робіт:

- письмовий тест на знання Святого Письма для учнів 5–11 класів;

- презентація проектів на духовно-моральну тематику для учнів 5–8 класів (до 7 хвилин);

- презентація проектів на духовно-моральну тематику для учнів 9–11 класів (до 10 хвилин).

IV. Порядок проведення конкурсу

4.1. Конкурс проводиться в три етапи:

I етап – шкільний – з 01.11 до 10.11 кожного року;

II етап – районний, міський – з 15.11 до 25.11 кожного

5.3.1. Проводять організаційну роботу з підготовки і проведення олімпіади та конкурсу.

5.3.2. Забезпечують порядок проведення олімпіади та конкурсу.

5.3.3. Створюють комісію, яка проводить реєстрацію учасників олімпіади та конкурсу, перевіряють відповідність складів команд до переліку осіб, поданих у заявках, наявність і правильність оформлення документів, передбачених пунктом 3.8 розділу III та пунктом 4.8 розділу IV даного Положення.

5.3.4. Готують документацію для проведення олімпіади та конкурсу (реєстраційні відомості, бланки протоколів, звіти тощо).

5.3.5. На спільному із журі засіданні приймають рішення щодо визначення переможців змагань та нагородження переможців і учасників олімпіади та конкурсу, готують документацію про результати виступу команд.

5.4. Секретар оргкомітету олімпіади та конкурсу забезпечує ведення необхідної документації.

5.5. Документація і роботи учасників I етапу олімпіади та конкурсу зберігаються у навчальних закладах, II етапу – у відділах (управліннях) освіти районних державних адміністрацій (виконавчих комітетів міських рад), III етапу – в Інституті упродовж року з дня закінчення олімпіади та конкурсу.

VI. Журі олімпіади та конкурсу

6.1. Журі олімпіади та конкурсу формується з числа науково-педагогічних працівників та вчителів, які мають досвід практичної та наукової діяльності в системі освіти, та священиків, які знають Біблію, володіють умінням експертної оцінки документів і творчих випробувань.

6.2. Склад журі шкільного етапу затверджується наказом керівника загальноосвітнього навчального закладу, а районного (міського) та обласного етапів – наказом відповідних органів управління освітою.

6.3. Кількість членів журі не повинна перевищувати третини від кількості учасників, які беруть участь у відповідних олімпіадах та конкурсах.

6.4. Голова журі:

6.4.1. Бере участь у формуванні складу журі.

6.4.2. Забезпечує об'єктивність перевірки та оцінювання робіт учасників змагань.

6.4.3. Надає науково-методичну допомогу членам журі під час перевірки робіт учасників змагань.

6.5. Журі:

6.6.1. Розробляє критерії оцінювання робіт.

6.6.2. Перевіряє та оцінює учнівські роботи.

Перевірка робіт учасників здійснюється членами журі

Україна – Родина і я” розмістити на сайтах головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації, Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та опублікувати у газеті “Освітнє слово” після державної реєстрації.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

5. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника начальника головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації Мрічко М. М.

Начальник головного управління

3. Болюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ головного управління освіти і науки облдержадміністрації від 30.10.2012 р. № 660

Зареєстровано в головному управлінні юстиції в Івано-Франківській області 19.11.2012 р.

Положення про обласну учнівську олімпіаду “Як ти знаєш Біблію?” та обласний конкурс учнівських творів на морально-етичну тематику “Бог – Україна – Родина і я”

I. Загальні положення

1.1. Обласна учнівська олімпіада “Як ти знаєш Біблію?” та обласний конкурс учнівських творів на морально-етичну тематику “Бог – Україна – Родина і я” проводяться щороку впродовж 2012–2015 років у листопаді–грудні серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

1.2. Обласна учнівська олімпіада “Як ти знаєш Біблію?” (далі – олімпіада) та обласний конкурс учнівських творів на морально-етичну тематику “Бог – Україна – Родина і я” (далі – конкурс) проводяться з метою підвищення інтересу школярів до християнської релігії.

1.3. Основними завданнями олімпіади та конкурсу є:

- підвищення інтересу школярів до Біблії;
- виховання духовно багатого, національно свідомого особистості;
- залучення школярів до вивчення християнської етики;
- інформування педагогічної громадськості, батьків про предмети духовно-морального спрямування.

1.4. Організаторами олімпіади та конкурсу є головне управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації та Івано-Франківський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти.

4.1. Конкурс проводиться в три етапи:

I етап – шкільний – з 01.11 до 10.11 кожного року;

II етап – районний, міський – з 15.11 до 25.11 кожного року;

III етап – обласний – з 05.12 до 25.12 кожного року.

4.2. Кількісний склад команд, що беруть участь у I, II етапах конкурсу визначається відповідними оргкомітетами.

4.3. Порядок проведення, персональний склад оргкомітетів та журі, експерт-консультанти I етапу конкурсу, а також рішення відповідних оргкомітетів затверджуються наказами керівників загальноосвітніх навчальних закладів.

4.4. Персональний склад оргкомітетів, журі, експерт-консультанти районного (міського) конкурсу, а також рішення відповідних оргкомітетів затверджуються наказами місцевих органів управління освітою.

4.5. Завдання (тема твору) I–II етапів конкурсу готують предметно-методичні комісії, склад яких затверджується наказом місцевих органів управління освітою.

4.6. Завдання (тема твору) III етапу конкурсу готують предметно-методичні комісії, склад яких затверджується наказом головного управління освіти і науки обласної державної адміністрації.

4.7. Участь в III етапі конкурсу беруть переможці попереднього етапу (по одному з кожного класу).

4.8. На III етап конкурсу потрібно представити:

наказ про підсумки проведення II етапу конкурсу;

заявку про участь в III етапі конкурсу (до 01 грудня кожного року).

4.9. Для участі у конкурсі на кожному етапі учасник пише твір на морально-етичну тематику.

V. Оргкомітет олімпіади та конкурсу

5.1. Для організації та проведення олімпіади та конкурсу створюється організаційний комітет з числа керівників навчальних закладів, працівників головного управління освіти і науки облдержадміністрації, працівників науково-методичних установ, представників органів місцевого самоврядування, громадських організацій, товариств, благодійних фондів тощо (за згодою).

5.2. Головою оргкомітету III етапу олімпіади та конкурсу призначається начальник головного управління освіти і науки обласної державної адміністрації, а його заступниками та секретарем – працівники головного управління освіти і науки облдержадміністрації та обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, керівник навчального закладу, на базі якого проводиться олімпіада. Голова оргкомітету здійснює розподіл доручень між його членами та керує роботою з організації та проведення відповідної олімпіади та конкурсу.

5.3. Оргкомітети:

6.6.1. Розробляє критерії оцінювання робіт.

6.6.2. Перевіряє та оцінює учнівські роботи.

Перевірка робіт учасників здійснюється членами журі у день проведення олімпіади та конкурсу.

Перед початком перевірки робіт голова журі доводить до відома членів журі критерії оцінювання, розподіл за групами для перевірки робіт учасників однієї паралелі.

Перевірка робіт здійснюється в окремому приміщенні. Забороняється спілкування членів журі під час перевірки завдань з особами, які не входять до складу журі.

Кожний член журі, який перевіряє роботу одного класу, оцінює усі роботи учасників цієї паралелі.

Члени журі несуть персональну відповідальність за об'єктивність і неупередженість в оцінюванні робіт учасників та правильність заповнення протоколів.

Перевірені письмові роботи, а також заповнені протоколи результатів з шифрами, оцінками і підписами членів журі передаються голові журі та заступнику голови оргкомітету, які проводять дешифрування робіт, після чого у протокол вписуються прізвища учасників.

VII. Визначення переможців та лауреатів олімпіади та конкурсу

7.1. Переможцями олімпіади та конкурсу вважаються три учасники з кожного класу, які набрали найбільшу кількість балів за результатами випробувань.

7.2. Переможцем олімпіади та конкурсу не може бути учасник, який за результатом виступу набрав менше ніж половину від максимальної можливої сумарної кількості балів. Решта учасників нагороджується дипломами учасника.

7.2. Переможці олімпіади та конкурсу нагороджуються дипломами головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації дипломами I, II, III ступенів окремо за класами.

7.3. Результати олімпіади та конкурсу затверджуються наказом головного управління освіти і науки облдержадміністрації та оприлюднюються на офіційних сайтах головного управління освіти і науки облдержадміністрації, Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

VIII. Фінансування конкурсу

8.1. Фінансування підготовки і проведення олімпіади та конкурсу здійснюється за рахунок коштів, передбачених на регіональну цільову програму “Духовне життя” на 2012–2015 роки, інших коштів, не заборонених законодавством України.

**Заступник начальника
головного управління**

М. Мрічко

ХТО, ЯК НЕ МИ?

Людська діяльність спричинила і такі планетарні екологічні проблеми, як: озонові дірки, глобальне потепління, підвищений рівень радіації, кислотні дощі, діоксинова небезпека, пестициди тощо. І все це є результатом нашої “екологічної культури”, точніше, нерозуміння ролі людини в доквіллі як *Homo sapiens*. Невже цій людині так комфортно живеться в такому великому, екологічно забрудненому “сміттєзбірнику”?

Необхідно створити таку модель навчання, яка озброїла б учня необхідними міждисциплінарними знаннями, системним і прогностичним мисленням з метою запобігання шкідливого впливу людини на природу.

У такому руслі відбувалося засідання методоб'єднання керівників гуртків обласного екологонатуралістичного центру учнівської молоді (надалі – ОЕНЦУМ).

Ми вже давно не помічаємо уваги непривабливого стану сміттєзбірних майданчиків, доріг у місті, його перевантаження автотранспортом, проблем чистоти атмосферного повітря, виснажених ґрунтів прибережних смуг наших річок тощо.

Зважаючи на ці обставини, виникла інноваційна ідея – створити в ОЕНЦУМі “Майстерню з чистоти доквілля” і залучити до неї всіх школярів, їхніх наставників – педагогів. “Майстерня” почне працювати 2013 року в рамках традиційного екоальманаху “Людина і доквілля”.

Запроваджується в ОЕНЦУМі і ще одна інновація – фестиваль екологічних знань “Палітра асорті”, що буде проведений у травні наступного року. До того часу юннати ретельно вивчатимуть

з представниками органів місцевого самоврядування для вирішення нагальних екологічних проблем.

Уже є поодинокі позитивні зрушення у вирішенні екологічних проблем. Так, керівник гуртка “Юні екологи” ОЕНЦУМ Ірина Заячук, що працює на базі Ковалівської школи Коломийської районної ради, домоглася разом із юннатами запровадження штрафів головою сільської

ної тематики буде оформлена виставка дитячих робіт “Я і моє майбутнє”.

Наступною інновацією є запровадження в ОЕНЦУМі дитячого екологічного інформаційно-динамічного порталу, в якому відповідно до сезонів розміщуватиметься інформація про роботу юннатів у “Майстерні з чистоти доквілля” за напрямками: екологія, валеологія, українознавство.

На завершення роботи засідання відбулося відкрите гурткове заняття (керівник гуртка “Юні знавці лікарських рослин” В. Сидорак) з теми “Рослини радіопротекторної дії”, на якому, використовуючи різноманітні форми і методи навчання, досліджений педагог лобив

СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ ІВАНА КОСИКА

Життя, як ріка, – то лагідне на бистрині, а то підступне у тихій заводі. Відходять у кращі світи дорогі люди, відходять тоді, коли ніхто й не чекає, відходять серед найсвітліших своїх сподівань. Як спалах болю у чистому світлі дня. Як гіркий запах небуття під прозорим небом у неторканих снігах і світах.

Уже 5 років немає з нами Івана Косика. Він відійшов дуже невчасно, а ще дужче – несподівано. Людина високої, справді чоловічої порядності. Його біографія – то не тільки події, факти, дати. Бо кожен його день був наповнений думкою і турботою про родину, бо кожна його мить залишалась у серці переживаннями за справу, а справа його – святої – не придумаєш. Він був Організатором і Мислителем від Бога. А організовував і осмислював життя юних прикарпатців практично від дитсадка до випускного вечора.

Нині прикарпатська освіта має добре ім'я однієї з найкращих у державі, і хочеться, аби знали всі, що такий її стан не на камені виріс. Він, швидше, з каменя тесаний. І серед тих скульпторів був Іван Косик, наполегливий, лагідний до людських проблем, жорсткий до тих, хто не вмів нічого, окрім творити проблеми.

Він виховав не одне покоління педагогів, освітянських управлінців. Певно, добра поло-

злого не приставало. А школа, пройдена в молодості, ой як згодилася у непрості, по суті, і дуже тривкі у часі роки роботи першим заступником начальника обласного управління освіти.

Він дуже гідно повівся на переломі епох, і українська національна школа Прикарпаття відчула у ньому не тільки Порадника, а й Творця. І коли освіті не було чим дихати через неправду за шкільним порогом, він став одним з очільників регіонального центру оцінювання якості освіти. У тому, що системі ЗНО нині вірять майже, як церкві, – не мала його заслуга.

Він пропадав на роботі, а решту себе віддавав родині. На роботі й погас... Ні, не погас! Залишився добрим і чистим світлом у пам'яті дружини, дочки і сина. Він завжди поруч, коли треба прийняти непросте рішення. У світі ще й нині багато чого робиться так,

асорті", що буде проведений у травні наступного року. До того часу юннати ретельно вивчатимуть місцеві екологічні проблеми, спричинені діяльністю людини, а також долучатимуться до природоохоронної діяльності з метою покращення стану довкілля. Юнати та керівники гуртків вестимуть просвітницьку роботу серед ровесників за місцем проживання. Передбачено зустрічі

районної ради, домоглася разом із юннатами запровадження штрафів головою сільської ради за спалювання опалого листа.

Учасники фестивалю, окрім інших завдань, виконуватимуть творчі роботи і малюнки, у яких відтворять своє ставлення до сучасного стану довкілля та шляхів його покращення. Із цих робіт, а також листівок природоохорон-

му, виконувуючи різноманітні форми і методи навчання, досвідчений педагог добилася розуміння вихованцями ролі рослин-радіопротекторів для здоров'я людини.

Леся ВІВЧАРУК,
голова методичного об'єднання обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді

Він виховав не одне покоління педагогів, освітянських управлінців. Певно, добра половина жителів краю пішла на свої хліби завдяки старанням Івана Миколайовича, навіть не знаючи про це.

Він ніколи не соромився того, що його молодість минула в комсомольських клопотах. Бо до нього ніколи нічого

руч, коли треба прийняти непросте рішення. У світі ще й нині багато чого робиться так, аби не було соромно перед Івановою пам'яттю.

*Царство Небесне, Чоловіче,
Батьку, Колего, Друже...
Хай світиться Твій Небесний
Шлях добрим с'явом нашої
пам'яті про Тебе.*

Родина, друзі...

До відома абітурієнтів-випускників 9-го класу! Івано-Франківський базовий медичний коледж

**З 26 січня до 18 травня 2013 року в медичному коледжі
будуть працювати підготовчі курси з української мови та біології**

Дані предмети винесені на вступні випробування до медичного коледжу. Запис на курси проводитиметься в приймальній медичного коледжу з 02 до 25 січня 2013 року.

Довідки за телефоном: 75 32 58

День відкритих дверей 20 січня 2013 року об 11⁰⁰ год.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Продовжується передплата газети "Освітнянське слово" на 2013 рік.

Індекс видання – 22308.

Передплата приймається на всі місяці, крім липня.

Ціна – 4 грн 60 коп на місяць + оформлення передплати.

Ви, освітяни, на сторінках видання матимете можливість поспілкуватися, поділитися досвідом роботи, висловити свій погляд, ознайомитися з новітніми педагогічними технологіями, отримати відповідь чи консультацію з того чи іншого питання.

ДО ВІДОМА ПЕДАГОГІВ

З метою інформування педагогічних працівників області з новими надходженнями на сайті Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти працює електронний каталог бібліотеки (www.ippo.if.ua/biblioteka), який складається з бази даних книг, статей, що надійшли до бібліотеки з 2003 року. До нього додається пошукова система, яка дає можливість знайти необхідну інформацію за різними напрямками.

Івано-Франківський ОІППО

**змінює офіційну
електронну
поштову адресу**

Нова адреса:

mail@ippo.if.ua

"Освітнянське слово" – видання головного управління освіти і науки Івано-Франківської облдержадміністрації, Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та Івано-Франківського обласного комітету профспілки працівників освіти і науки України.

Ресстраційне свідоцтво ІФ № 419 від 27.12.1999 року.
Передплатний індекс 22308

**РЕДАКТОР
ОКСАНА
ВАСИЛЕЧКО**

Івано-Франківський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти

Код 02136376. Р/р 35427002001196 в банку УДК
м.Івано-Франківська, МФО 836014.

Адреса редакції: 76000 м.Івано-Франківськ, пл. Міцкевича, 3
slovo@ippo.if.ua тел. 2 24 93

Редакція не завжди поділяє
позицію авторів публікацій.
За точність викладених фактів
відповідальність несе автор.
Редакція зберігає за собою право
редагувати та скорочувати подані
до газети матеріали, не змінюючи
їхнього змісту.

Газета віддрукована
в друкарні
видавництва
"Місто НВ"
(м. Івано-Франківськ,
вул. Незалежності, 53).
Тираж 1 782

Оголошення

**До відома батьків,
випускників 9-х класів загальноосвітніх шкіл**

**Коломийський педагогічний коледж Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника**

ОГОЛОШУЄ

**набір слухачів підготовчих курсів з предметів, які виноситимуться на
вступні випробування прийому 2013 року за спеціальностями:**

початкова освіта – спеціалізації:

іноземна мова (англійська, німецька, французька, польська)
інформатика
хореографія
виховна робота
музика

**образотворче мистецтво
музичне мистецтво**

Початок занять – 26 січня (субота) 2013 року

Навчання проводитиметься по суботах згідно з графіком підготовчих курсів.

Детальнішу інформацію можна отримати за адресою:

м. Коломия,
вул. І. Франка, 12,
кабінет № 19,
тел. 2 65 31

